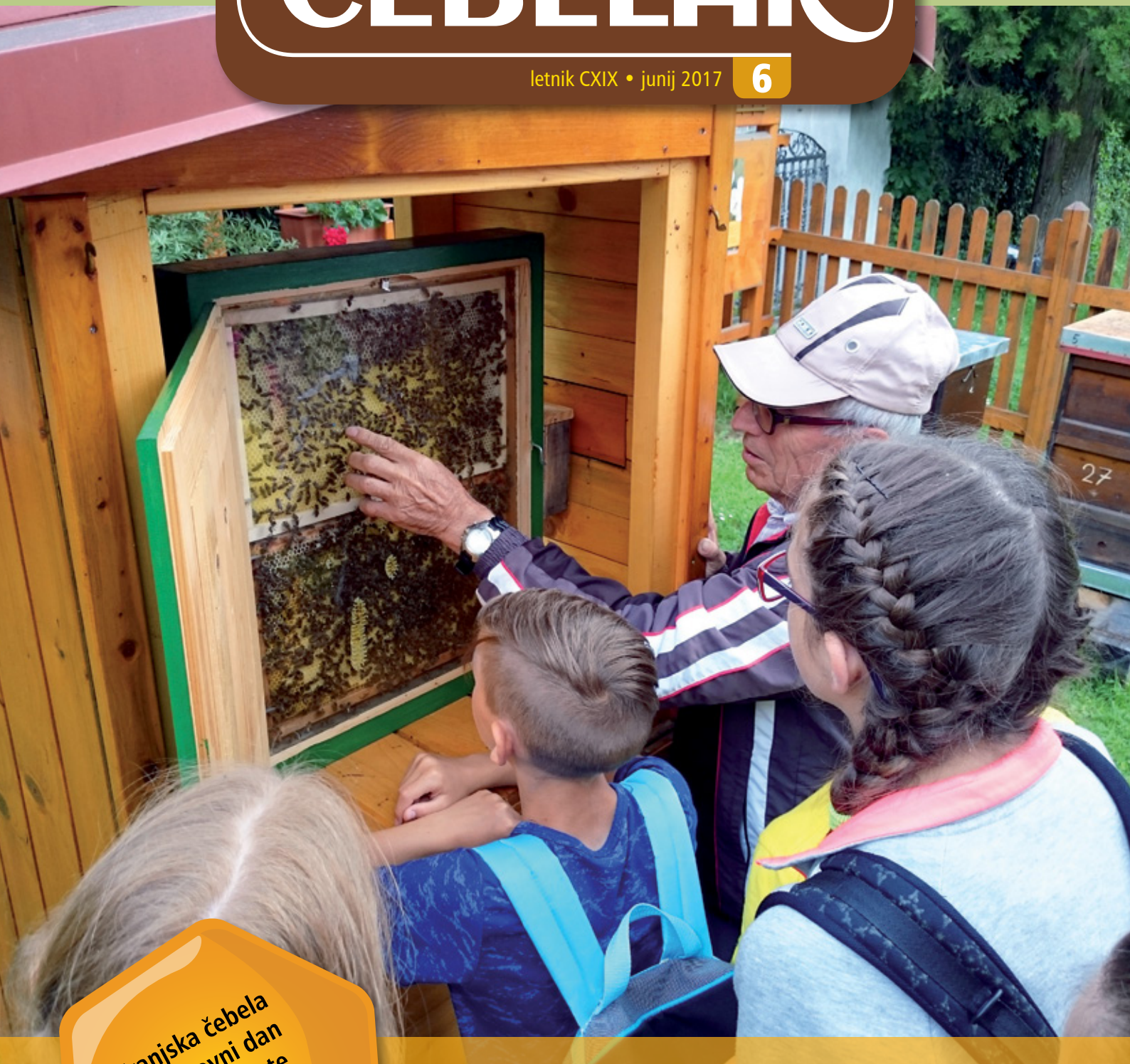

Slovenski ČEBELAR

letnik CXIX • junij 2017

6

Kranjska čebela
in svetovni dan
biodiverzitete

- Pot do zanesljive oprašitve matic čiste kranjske čebele
- Vključitev v ekološko čebelarjenje
- Dan odprtih vrat slovenskih čebelarjev 2017

Logar

ČEBELARSKA OPREMA

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME IN TRGOVINA

Izdelano s smislom za detajle.

DELOVNI ČAS TRGOVINE

PONEDELJEK - PETEK:

09.00 - 12.00
13.00 - 17.00

SOBOTA:

09.00 - 12.00

Art. 4302

Art. 7015

Art. 4104

Art. 2561

Art. 8026

Art. 2115

Art. 2212

Art. 2226

LOGAR TRADE D.O.O.

POSLOVNA CONA A 41

SI-4208 ŠENČUR

04 25 19 410

info@logar-trade.si

www.logar-trade.si

Naročeno vam lahko odpošljemo s paketno pošto.

Pri gotovinskem nakupu čebelarске opreme nad 100,00 €, priznamo čebelarjem z veljavno čebelarско izkaznico 4% popusta.

ApiLifeVar

4 AKTIVNE UČINKOVINE proti varozi

- Visoka učinkovitost (višja od 90-95%)
- Ni rezistence
- Enostavna & varna uporaba
- Podprto z več kot 15 let izkušenj
- Odobreno za ekološko čebelarstvo
- Odmerek prilagodljiv glede na stopnjo okuženosti z varozo, temperaturo in tip panja

Api-Bioxal

Samozavest odobrenega tretiranja

- **ZAGOTOVLJENA KAKOVOST**
za čebele, čebelje izdelke in potrošnika

- **OPTIMALNA KONCENTRACIJA**
za maksimalno učinkovitost (> 96%) in odlično toleranco

- **ČAS DAJANJA:**
ZIMA (malo ali nič zaroda)
POMLAD (rojenje)
POLETJE (blokirano leženje jajčec)

Datum priprave: APRIL 2017

Zdravilo brez recepta. Pred uporabo natančno preberite navodilo!
O tveganju in neželenih učinkih se posvetujte z veterinarjem ali s farmacevtom.

ALVEIS

080 13 15 Alveis by Chemicals Laif spa
vetCONSULT PHARMA d.o.o.

Spoštovane čebelarke, cenjeni čebelarji!

Neizpodbitno dejstvo je, da v čebelarskem svetu skoraj ni teme, ki bi čebelarje lahko še bolj sprla med seboj, kot je »IZRABA PAŠNIH VIROV«. Vsakoletni prepiri, izsiljevanja, celo taki »izpadi«, kot so zapiranje panjskih žrel in namerne zastrupitve čebel, nazorno kažejo, kako se pravzaprav razumemo med seboj. Na mojo veliko žalost ne preveč dobro.

Ko sem prevzel vodenje komisije za izrabo pašnih virov, sem vedel, v kaj se podajam. Vedel sem za nevarnost, da zlezem v zatohlo močvirje takšnih in drugačnih obtoževanj, izsiljevanj, parcialnih interesov ..., skratka, nič lepega in optimističnega. Kljub temu sem prepričan, da bomo skupaj z drugimi člani komisije, za katere moram priznati, da so brez izjeme »širokega, odprtega« duha in da nam bo v veselje delati skupaj, kot sem spoznal na prvi seji komisije, stvari počasi obrnili tako, da bomo vsaj za silo vsi zadovoljni.

Nekaj dejstev. Čebelja paša je od vseh, ki jo imajo pogoje izkoristiti, zato je nihče nima pravice »olastniti« za zasebne namene. Reja čebel je za zdaj dovoljena vsakomur. Lastnina zemljišč je »sveta«, in to je treba upoštevati. Kot sem napisal ..., to so dejstva! In kakšne so v resnici vsakoletne razmere na terenu? Izsiljevanja upravljavcev pasišč na eni in prevaževalcev na drugi strani. »Imaginarni«, navidezni čebelnjaki so vzklili kot gobe po dežju in so v GERK-u vodeni kot čebelnjaki, čeprav jih v naravi tam ni. Zakaj so se pojavili? Ker to pač dopušča zakonodaja, predvsem pa zaradi POHLEPA enih in drugih. Namen tako imenovane »fiktivne rezervacije« čebelnjakov ni nič drugega kot onemogočanje izrabe čebelje paše drugim čebelarjem.

Ali imamo tudi dobro prakso izrabe čebeljih paš? Imamo. Brez dvoma je po Sloveniji nekaj upravljav-

cev pasišč, ki bi si zaslužili oceno odlično! Vendar to zahteva od komisij za dodelitev stojišč posameznega društva veliko usklajevanj za takšno ureditev izrabe paš, da je »volk sit in koza cela«. Neupravičeno bi bilo pričakovati, da bi bili vsi z vsem zadovoljni, zato se je treba glede izrabe paš še toliko več dogovarjati in pogovarjati, predvsem pa se je treba držati dogovorjenega. Neodgovorno je, da npr. društvo čebelarju odobri dovoz čebel, on pa jih iz takega ali drugega razloga ne pripelje (pri tem seveda ne štejejo težave, npr. zapora zaradi bolezni, zastrupitev), saj s tem drugemu čebelarju onemogoči izrabo paš. Nedopustno je, da prevaževalec ali lokalni čebelar »imaginarno« registrira čebelnjak in od društva zahteva, da od tega »navideznega« in v naravi neobstoječega čebelnjaka odmakne vse druge prevaževalce ..., samo zato, da bi drugim onemogočil izrabo paš.

Moj cilj predsedujočega komisije za izkoriščanje čebeljih paš je, da bi počasi vendarle začeli spreminjati takšne nadvse neprimerne prakse pri izrabi čebeljih paš. Nujno je treba sestopiti s »trona« nedotakljivosti enih in drugih ter se začeti dogovarjati, kako čim bolje izrabiti naravne vire v naš prid, tako da bomo imeli vsi zainteresirani nekaj od njih. Saj vemo: če se »ulije«, imamo vsi vsega dovolj, če tečejo »solze«, pa jočemo vsi ...

Naj medi!

Matej Levstek, predsednik komisije UO ČZS za izkoriščanje čebeljih paš

Zahvala Čebelarskemu društvu Lukovica

Tudi letos, kot že vsa leta doslej, je čebelarsko društvo Lukovica skupaj s sosednjimi čebelarskimi društvi or-

ganiziralo delovno akcijo pri Čebelarskem centru Slovenije. Prav po zaslugi več kot 35 prostovoljcev je okolica

čebelarskega centra zgledno urejena. Hvala vsem!

Boštjan Noč, predsednik ČZS

KAZALO

UVODNIK

Matej Levstek 161

IZ ZNANOSTI IN PRAKSE

Janez Gregori: Kranjska čebela in svetovni dan biodiverzitete, 22. maj 163

Dr. Peter Kozmus: Kdaj menjati matico 164

Dr. Maja Smodiš Škerl: Pot do zanesljive opravitve matic
čiste kranjske čebele 165

Mitja Zupančič: Pogoji in zahteve za uspešno ekološko čebelarjenje
v Sloveniji 167

Dr. Andrej Gogala: Črna zidarka (*Megachile parietina*) 170

Tanja Magdič: Kakšno ceno postaviti za čebelje pridelke? 170

DELO ČEBELARJA

Jože Sever: Čebelarjeva opravila v juniju 171

IZ ČEBELARSKIH DRUŠTEV

OBVESTILA ČZS 176

OGLASI 182

V SPOMIN 187

INDEKS

EDITORIAL

Matej Levstek 161

FROM SCIENCE AND PRACTICAL WORK

Janez Gregori: Carniolan honeybee and the world day of biodiversity,
may 22nd 163

Peter Kozmus, DSc: When to replace honeybee queen 164

Maja Smodiš Škerl, DSc: The path to reliable mating of pure carniolan
honeybee queens 165

Mitja Zupančič: Conditions and requirements for successful organic
beekeeping in Slovenia 167

Andrej Gogala, DSc: Black mud bee (*Megachile parietina*) 170

Tanja Magdič: What price to set for hive products? 170

BEEKEEPER'S WORK

Jože Sever: Beekeeper's tasks in june 171

FROM BEEKEEPERS' ASSOCIATIONS

ANNOUNCEMENTS BY BEEKEEPING ASSOCIATION OF SLOVENIA 176

ADS 182

IN MEMORIAM 187

PODATKI ZA STIK ČEBELARSKO ZVEZE SLOVENIJE:

Predsednik ČZS: Boštjan Noč, predsednik: 01/729 61 06, 040/436 512, nocb@czs.si

Vodja služb ČZS: Lidija Senič, vodja služb ČZS: 01/729 61 10, 040/436 515, lidija.senic@czs.si

Priznana rejska organizacija: Peter Kozmus, strokovni vodja PRO: 01/729 61 16, 041/352 997, peter.kozmus@czs.si

Opazovalno-napovedovalna služba: Jure Justinek, vodja ONS: 01/729 61 31, 041/644 217, jure.justinek@czs.si, avtomatski telefonski odzivnik: 01/729 61 20, https://ecelebar.czs.si/User/Login?returnUrl=/

Svetovalci specialisti za tehnologijo čebelarjenja:

Vlado Auštutin: 01/729 61 24, 040/436 516, vlado.austutin@czs.si

Aleš Bozovičar: 01/729 61 12, 030/604 015, ales.bozovicar@czs.si

Svetovalci specialisti za ekonomiko

Tanja Magdič: 01/729 61 04, 040/436 513, tanja.magdic@czs.si

Nataša Klemenčič Štrukelj: 01/729 61 24, 040/436 518, natasa.klemencic.strukelj@czs.si

Svetovalci specialisti za zagotavljanje varne hrane

Andreja Kandolf Borovšak: 01/729 61 33, 040/436 514, andreja.kandolf@czs.si

Nataša Lilek: 01/729 61 29, 040/436 519, natasa.lilek@czs.si

Tomaž Samec: 01/729 61 18, 040/436 517, tomasz.samec@czs.si

Glasi Slovenski čebelar je ustanovilo Slovensko čebelarsko društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko leta 1898. Izdaja ga Čebelarska zveza Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica.

Vpisano je v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS, pod zaporedno številko 585.

Tel.: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si, www.czs.si

Transakcijski račun ČZS: SI56 0318 6100 2214 727, matična številka ČZS: 5141729, ID za DDV: SI 81079435, šifra dejavnosti: 94.120.

Uredniški odbor

Marko Borko, Brane Borštnik, Stanislav Drev, Vladimir Fajdiga, Janez Gregori, Mira Jenko Rogelj, Andreja Kandolf Borovšak, Borut Preinfalk, Franc Šmerc

Urednik

Marko Borko

Uredništvo

01/729 61 14, 051/637 204, marko.borko@czs.si, www.czs.si/slovenskicebelar.php

Lektorica

Mojca Pipan

Oddaja prispevkov

Članki do petega, obvestila, reklame, mali oglasi do desetega v mesecu.

Avtorjem priporočamo, da v člankih uporabljajo strokovno izrazje v skladu s čebelarskim terminološkim slovarjem. Mnenje avtorjev člankov ni nujno mnenje uredništva. Uredništvo ne odgovarja za vsebino malih oglasov. Prispevki so v elektronski obliki brezplačno in javno objavljeni na spletnem portalu ČZS, spletnem portalu Digitalne knjižnice Slovenije in drugih spletnih straneh.

Reklamni oglasi in osmrtnice

Cela stran: 870 € (zunanja stran ovitka), 680 € (notranjost, živi rob), 495 € (notranjost), pol strani: 435 € (zunanja stran ovitka), 345 € (notranjost, živi rob), 250 € (notranjost), tretjina strani:

165 €, četrtina strani: 120 €, petina strani: 85 €, desetina strani: 35 €. Oblikovanje reklamnega oglasa: cela stran in polovica strani 50 €, tretjina, četrtina, petina, desetina 40 €. Popravki reklamnega oglasa: 1–10 popravkov 2 €, 11 ali več popravkov 5 €. Popust pri ceni za 4- do 6-kratno objavo reklamnega oglasa je 10 %, za 7- do 10-kratno objavo 20 %, za celoletno objavo 30 %.

Člani ČZS lahko dvakrat na leto objavijo brezplačne oglase do 20 besed, vsaka nadaljnja beseda je 0,25 €. Splošni oglasi po 0,25 € za besedo, enako velja tudi za osmrtnice, ki vsebujejo več kot 80 besed. Osmrtnice ne smejo biti daljše od 130 besed. Cene so brez DDV.

Priprava za tisk in tisk: Medium, d. o. o., Žirovnica 60c, 4274 Žirovnica. Tiskano na papirju s certifikatom FSC (trajnostno gospodarjenje z gozdovi). Naklada: 7800, Tiskano: 29. 5. 2017

Izdaja Slovenskega čebelarja je delno financirana iz sredstev Javne svetovalne službe v čebelarstvu.

Fotografija na naslovnici: Spoznavanje skrivnostnega sveta čebel. Bronasto priznanje. Fotografija z mednarodnega natečaja čebelarske fotografije Čebelarske zveze Slovenije 2017.

Foto: Nejc Juvan, Slovenija

Mednarodna barvna koda za označevanje čebeljih matic

				
2013	2014	2015	2016	2017

Uredništvo: Marko Borko, vodja izobraževanja in usposabljanja: 01/729 61 14, 051/637 204, marko.borko@czs.si, www.czs.si/slovenskicebelar.php

Tajništvo: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si, www.czs.si, Matej Mandelj, tajnik: 041/337 854, matej.mandelj@czs.si, Barbara Dimc, poslovna sekretarka: 041/370 409, barbara.dimc@czs.si, Zlatica Kovacevič, administrativna delavka: 01/729 61 24, 030/604 009, zlatica.kovacevic@czs.si

Čebelarska knjižnica Janeza Golčnika (vsak prvi delovni četrtek v mesecu med 13. in 17. uro): 01/729 61 11, čebelarskajniznica@czs.si, www.czs.si/knjiznica.php

Ohranimo čebele: www.ohranimo-cebele.si

Sklad za ohranitev kranjske čebele: www.czs.si/sklad.php

Spletna trgovina ČZS: www.czs.si/eshop/index.php

Uradne ure JSSČ:

- Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica (v Čebelarskem centru Slovenije): ponedeljek od 10.00 do 14.00, četrtek od 8.00 do 12.00 ter od 13.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.
- Mestni trg 4, 8330 Metlika: ponedeljek od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.
- Rožna dolina 50/a, 4248 Lesce (v Čebelarskem razvojno-zobraževalnem centru): ponedeljek od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.
- Dobrna 1a, 3204 Dobrna (v Kulturnem domu Dobrna): ponedeljek od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

Kranjska čebela in svetovni dan biodiverzitete, 22. maj

Po odmevni konferenci Združenih narodov o okolju in razvoju leta 1992 v Rio de Janeiru, na kateri so sprejeli tudi deklaracijo o ohranjanju naravnega okolja, se je začelo pogosteje govoriti in razmišljati o biodiverziteti, o njenem ključnem pomenu pri razumevanju medsebojnih odnosov v živem svetu. Poleg izraza biodiverziteta (*bios* = življenje; *diversa* = razno, raznosterosti) za isti pojem uporabljamo tudi soznačnici biotska raznovrstnost (*biotičen* = življenjski, ki se tiče življenja) in biotska pestrost. S temi izrazi se vse več srečujemo tudi v čebelarskem besedovanju. In kaj pomenijo?

Pod pojmom biodiverziteta razumemo širok spekter pojavov in ravni, ki odražajo in vzdržujejo spremenljivost živega sveta. Prepoznavamo jih na treh ravneh:

(1) Na ravni življenjskih prostorov (habitatov). Večja je pestrost habitatov (smrekov gozd, gozd, grmišča, travniki, močvirja ...), večja je pestrost rastlinskih in živalskih vrst, ki tam živijo. In Slovenija se lahko pohvali z veliko pestrostjo habitatov.

(2) Na vrstni ravni. Poenostavljeno lahko rečemo, več je rastlinskih ali živalskih vrst na določeni površini, večja je biodiverziteta. Slovenija tudi na tej ravni sodi v sam svetovni vrh.

(3) Na genetski ravni. Geni so nosilci lastnosti, njihov zapis se deduje z generacije na generacijo, tako je že milijone let; rečemo lahko, da so geni večni. Njihovo število v jedru je zelo različno, nekatere cvetnice in nekatere živali jih imajo do 400.000 in več! Vsako živo bitje nosi v svojem genetskem zapisu (genotipu) zapis za vsako beljakovino, ki gradi njegovo telo, za vsako posamezno obliko svojega telesa, za vsak barvni vzorec, za vsak fiziološki proces in za vsak vedenjski odziv. In ta zapis se prenaša z generacije na generacijo. Genetska struktura vrste ali podvrste je lahko zelo različna. Lahko je več genetsko opredeljenih populacij, ki so prilagojene svojim razmeram okolja, v katerem živijo. Genetska diverziteta znotraj populacije je seštev ek genetskih diverzitet posameznih osebkov, genomov. Celota vseh genetskih zapisov je genski sklad populacije.

In kje v zgoraj zapisanem lahko iščemo kranjsko čebelo, da bomo ohranjali njeno biodiverzitetu? Na vrstni ravni prav gotovo ne. Tako Afriko kot Evropo naseljuje ena sama tu avtohtona vrsta, medonosna čebela, *Apis mellifera*. Pa

tudi na ravni podvrste ali rase, ki je taksonomska kategorija, kar pomeni, da ima lastno trojno znanstveno ime, ne bomo prišli ravno daleč. Kranjska čebela (*A. m. carnica*) je pri nas doma, je avtohtona, in tudi zakonsko je dovoljeno gojiti samo njo. Torej tudi na tej ravni vsako govorjenje o ohranjanju biodiverzitete nima pomena.

Na genetski ravni pa je čisto druga pesem. Slovenija je izvorna dežela kranjske čebele in v tisočletjih so se razvile posamezne populacije, ki so se v največji meri prilagodile okolju, v katerem so živele in živijo še danes. Nastajale so genetsko edinstvene populacije, ki jih stroka lahko prepozna kot posamezne krajevne različke ali ekotipe. Pri ohranjanju čebel je evropska usmeritev, da se ohranjajo na osnovi krajevnih rodov oziroma lokalnih populacij.

Zakaj je genetska diverziteta pri čebelah tako pomembna? Večja je pestrost genskih zapisov, torej večja je njihova heterogenost, večja je možnost, da se pojavijo dedne spremembe, mutacije. Te so lahko negativne in taki osebki zaradi neprilagodljivosti kmalu propadejo, če so pozitivne, pa lahko pride do sprememb, ki dajejo osebkom določeno prednost pri preživetju pred drugimi. To je temelj prilagajanja na življenjske razmere, temelj preživetja čebel. Pri njih so pozitivne mutacije ključnega pomena, iz generacije v generacijo se lahko bolj prilagajajo razmeram, v katerih živijo, zlasti podnebnim razmeram oziroma njihovim spremembam. Pomislimo na čistilni nagon, z njegovim večanjem se večajo možnosti, da bi se čebele končno lahko same ubranile varoj. Za zdaj je to še zgolj naša pobožna želja.

Slovenija je izvorna dežela kranjske čebele, ki se je v tisočletjih v največji meri prilagodila okolju.

Foto: David Tončič

V naravi čebel je, da same skušajo poskrbeti za čim večjo gensko pestrost. Matica se spari z velikim številom troto, v povprečju z dvanaestimi, ki prenašajo svoje genske zapise na potomce. Troti se v času praha zbirajo v zraku, na tako imenovanih trotoviščih, v bližini svojega doma; tam preprosto zato, ker morajo občasno poleteti domov, da se oskrbijo s hrano, energijo za letenje. Matice, nasprotno, navadno poletijo daleč od svojega čebelnjaka, registrirali so jih tudi že na 7-kilometrski oddaljenosti, tako da pridejo do troto, s katerimi niso v sorodstvu. Tudi roji se hočejo oddaljiti od doma. Poskusi so pokazali, da raje izberejo bolj oddaljeno domovanje, približno tri km od svojega prvotnega doma.

Tako delajo čebele, da pride do čim manj parjenja v sorodstvu, da se ohranja čim večja heterogenost genskih zapisov. Kaj pa čebelarji? Žal v glavnem nasprotno kot čebele. S svojimi dejavnostmi, zlasti malomarnim oskrbovanjem čebel, katerega posledica so skrb vzbujajoče zimske izgube družin, in za pokritje izgub nekritičnim nabavljanjem matic oziroma družin od koder koli povzročajo vse večje siromašenje obsega genskih zapisov v populacijah. Povzročajo vse večje siromašenje genetske diverzitete, vse večjo genetsko homogenizacijo, z vsemi njenimi negativnimi posledicami. V ZDA se srečujejo z odmiranjem čebeljih družin, kar označujejo s kratico CCD (colony collapse disorder). Ugotavljajo, da je to posledica tudi vse večje genetske homogenizacije. Tamkajšnji čebelarji se namreč oskrbujejo z maticami pri omejenem številu vzrejevalcev matic. Vprašati se moramo, pri kakšni stopnji genetske homogenizacije se že

začnejo kazati njene posledice, kot je zmanjšanje odpornosti ali zmanjšanje zmožnosti prilagajanja.

Narediti bo treba podrobno analizo, kaj vse vpliva na povečevanje genetske homogenizacije. Velika težava, ki pa je nočemo videti, je počasno lokalno izumiranje tamkajšnjih genetsko edinstvenih populacij. Genski sklad, ki je nastajal milijone let, se iz različnih razlogov, zlasti zaradi velikih zimskih izgub, počasi siromaši, izginjajo lokalne populacije in z njimi za večno izginjajo genetski zapisi.

Na ČZS sta bila 23. februarja organizirana letno srečanje vzrejevalcev matic in posvet z naslovom »Kranjska čebela včeraj, danes, jutri«, ki se ga je udeležilo lepo število čebelarjev. Pri načrtovanju za jutri pa ni bilo slišati poudarka na ohranjanju krajevnih rodov, krajevnih različkov ali ekotipov, kakor koli jih že imenujemo. Edino gostujoči strokovnjak dr. Aleksandar Uzunov je govoril o velikem pomenu ohranjanja lokalnih populacij. Treba bo razmišljati in delovati v tej smeri, čebelarjem dokazovati, da je tisto, kar že imajo, najboljše!

Janez Gregori

Prirodoslovni muzej Slovenije
janez.gregori@gmail.com

Čebele, ki jih čebelarji ohranjajo v lokalnem okolju, so najboljše čebele.

Kdaj menjati matico

V čebelji družini so zelo pomembne **DELAVKE**, ki v družini opravljajo glavnino vsega dela, in **TROTI**, ki preko poletja oprasha matice, vendar je v vsaki čebelji družini najpomembnejša in nenadomestljiva **MATICA**. Od nje in od troto, ki so jo oprashi, je odvisno, kakšno družino bomo imeli in ali bo družina izpolnjevala naša pričakovanja.

Od matice je odvisno, kako bo družina izkoriščala pašo, ali bo družina mirna ali bo rojiva, kakšen bo imela čistilni nagon, v kolikšni meri bo odporna proti boleznim, kakšne morfološke lastnosti bodo imeli delavke in troti ... Na vse te lastnosti ima matica ključni vpliv, določen vpliv na njih pa ima tudi okolje, v katerem se čebelja družina razvija. V večini primerov velja, da če imamo dobro matico v panju, imamo s tem dobro čebeljo družino in obratno. Iz tega izhaja, da če v čebelji družini opazimo neželene lastnosti, ki ne

izhajajo iz okolja, da jih lahko z menjavo matice, če je nova matica kakovostnejša, v veliki meri izboljšamo. Menjava matice je tako v veliki meri ključ do boljših čebeljih družin.

Na vprašanje, kdaj menjati matico, ni enoznačnega odgovora, ker so matice med sabo zelo različne, prav tako pa tudi pričakovanja čebelarjev. Na splošno velja, da matico menjamo, ne glede na njeno starost, kadar v čebelji družini opazimo slabše zaleganje (manjši obseg ali presledkasto zalego), kar vpliva na zmanjšano živalnost, ali v primerih, ko čebele v panju izkazujejo slabše morfološke in etološke značilnosti (so nadpovprečno agresivne, nimajo čistilnega nagona, imajo slabši donos medu ...). Ne glede na to moramo matico menjati, če med čebeljimi delavkami ugotovimo čezmerno število čebel z rumenimi obročki na zadkih (več kot 2 %).

Če družina ni dobra, in razlogi za to niso v okolju, jo lahko izboljšamo z menjavo matice.

Čebelje matice menjamo od maja do avgusta. V gospodarstvih družinah je nujno menjati starejše matice od dveh let, ki izločajo manj maticinskih feromonov in zalegajo v manjšem obsegu. Menjava matice je uspešnejša, če mlado matico dodamo v času paše, ko so starejše čebele zaposlene z nabiranjem medicne in mane.

Poseben poudarek je treba nameniti mladim maticam, ki morajo izhajati iz odbranih družin, ki ob pregledih izkazujejo dobre rezultate. Zato je s tem v zvezi treba izvajati selekcijo med čebeljimi družinami in jih je zato treba sistematično ocenjevati. Če tega ne počnemo, je priporočljivo,

da matice nabavimo pri najbližjem potrjenem vzrejevalcu matic, ki selekcijo in odbiro izvaja pod nadzorom Kmetijskega inštituta Slovenije in Čebelarske zveze Slovenije. Vedeti velja, da si z zamenjavo matice povečamo možnost za dobro prezimitev čebelje družine in za dober spomladanski razvoj družine, ki je ključen za uspešno pridelavo čebeljih pridelkov.

dr. Peter Kozmus

strokovni vodja PRO
peter.kozmus@czs.si

Pot do zanesljive opravitve matic čiste kranjske čebele

Pri vzreji matic čiste kranjske čebele je med drugim zelo pomembno, kako poskrbimo za parjenje z odbranimi troti. Gre za ukrep izjemnega pomena, ki pa je redkeje dovolj zanesljiv. Za doseganje uspešne paritve moramo biti pozorni na naslednja dejstva.

Čebelja matica se pari med letenjem v zraku izven panja v povprečju z 12 troti. Na orientacijski izlet v bližnjo okolico običajno poleti v popoldanskem času v lepem vremenu, ko so temperature več kot 20 °C. Nato leti že malo dlje in višje. Ko najde trotovišča, kjer se zbirajo spolno zreli troti, se v približno 15 do 20 minutah pari z enim ali več troti, nato se s paritvenim znamenjem, ki je ostanek trotovega spolovila, vrne v svojo družino. Paritveni izlet se pogosto lahko ponovi še v istem dnevu ali v naslednjih dneh. Ob nenadnem poslabšanju vremena matica ne bo poletela iz panja, ampak bo v družini začela zalegati jajčeca. Če se je takšna matica parila samo z enim ali malo troti, ne izpolnjuje več dovolj visokih meril za kakovostno matico. Družine jo pogosto hitro preležejo, vzrok pa je najverjetneje pomanjkljiva količina semen v semenski mošnjici.

Matice in troti se v zaprtem prostoru ne parijo, zato je primerna rešitev umetno osemenjevanje matic, ki pa je zelo zahtevno opravilo, saj so zanj potrebni veliko znanja, leta izkušenj in obilica vaje. Druga možnost so plemenilne postaje, kamor čebelar in/ali vzrejevalec ob dogovoru z vodjo plemenilne postaje pripelje svoje matice, ki se bodo sprašile z odbranimi troti. Plemenilne postaje so področja, ki so v širšem polkrogu oddaljena od sosednjih čebeljih družin s tujimi troti. Kot taki se najbolj obnesejo npr. otoki v severnem delu Nemčije, kjer oddaljenost od obale v razdalji približno 7 km nudi najzanesljivejšo nadzorovano parjenje

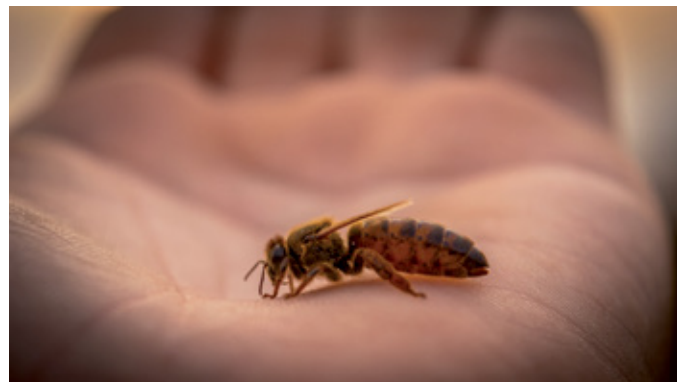

Foto: Nikos Kokolakis

z naseljenimi in odbranimi troti. Vendar so takšne možnosti izredno redke. Izoliranost plemenilne postaje, torej da v njeni okolici ni prisotnih tujih troto, lahko dokažemo s testiranjem z mladimi neoprašenimi maticami.

Razdalje letenja troto in matic, ki se med seboj parijo, so v literaturi različno opredeljene. Po Böttcherju (1985) matice letijo običajno 1 do 2 km od plemenišča in troti prihajajo na trotovišča iz razdalje približno 5 km. Zaradi tega lahko pričakujemo, da bodo na trotoviščih v večini prisotni troti, ki bodo verjetno prileteli iz nenadzorovanih čebelnjakov, če v bližnji okolici ne bo dovolj troto iz odbranih trotarskih družin. Tiesler in Englert (1989) opisujeta, da se na trotoviščih v manjši meri zbirajo troti iz neposredne okolice in v večjem številu troti iz okolice 3 do 4 km, manj pa iz razdalje 6 do 7 km. Matice tako raje izbirajo trotovišča v oddaljenosti 2 do 5 km kot tista v neposredni bližini plemenišča. Weiss (1997) pojasnjuje, da so razdalje manjšega deleža troto lahko precej večje od 3 km, kadar je zasičenost s troti znotraj tega polmera velika.

Najpogostejši način parjenja matic je v okolišu, kjer so prisotni troti različnega izvora in števila ter nad kakovostjo semen nimamo neposrednega nadzora. **V tem primeru lahko dosežemo zadovoljivo parjenje le tako, da poskrbi-**

mo za množično prisotnost spolno zrelih trotov iz odbranih družin, ki bodo s svojo številčnostjo popolnoma ali v večji meri izpodrinili tuje trote. To pomeni, da je treba v bližnji in daljni okolici plemenišča poskrbeti za več trotarskih družin. Brata Ruttner sta s poskusi dokazala, da se na vsakem izmed opazovanih trotovišč zbirajo troti z več stojišč, kjer je bilo po 8 do 20 družin, pri čemer so se v istem popoldnevu zbirali troti iz približno 240 družin. Večja genska raznovrstnost trotov na trotovišču in večkratno parjenje matice zmanjšujeta verjetnost parjenja v sorodstvu. Pri normalni gostoti čebeljih družin troti tako raje letijo na bližnja trotovišča, saj jim kratka pot tja in nazaj domov omogoča, da se dlje časa zadržijo na trotovišču in imajo s tem večjo verjetnost parjenja z matico. Po drugi strani pa matice raje izbirajo bolj oddaljena trotovišča, kjer traja parjenje z vsakim trotom le po nekaj sekund, zato ima za letenje na trotovišče in nazaj v gnezdo dovolj časa. Trotovišča, ki so na razdalji več kot 3 km od stojišča, so še primerna za zadostno oprашitev matice. Pravzaprav po ugotovitvah bratov Ruttner tudi oddaljenost stojišč do 5 km nima večje vloge. Troti s teh stojišč so obiskovali opazovana trotovišča pogosto v enakih deležih, tudi več let. Kakor koli, razdalja, ki jo troti in matica preletavajo, je odvisna od gostote čebeljih družin na nekem območju. Plemenilne postaje, zlasti rodovniška vzreja, so zato praviloma vzpostavljene na lokaciji z malo čebeljimi družinami.

V naravnih razmerah se matica na prahi srečuje z 2500 do 10.000 troti. Iz tega izhajamo, da na vsakih 25 istočasno naseljenih plemenilnikov potrebujemo enega trotarja. Na plemenilni postaji je tako najbolje postaviti več močnih trotarskih družin, vsaj osem ali še bolje več. Seveda moramo družine pred tem skrbno pregledati in poskrbeti, da so v dobrem zdravstvenem stanju, beležiti moramo obarva-

nost obročkov, mirnost, rojivost, donos medu itd. S takšno maso odbranih trotov lahko precej zmanjšamo ali skoraj izničimo delež trotov iz tujih družin, ki bi obiskali trotovišča. Drug način je, da se vse čebelje družine v polmeru 10 km od plemenilne postaje odbirajo tako, da ustrezajo vzrejnemu pogojem, nato pa se matice redno zamenjujejo s plemenskimi maticami, ki so se plemenile na plemenilni postaji. Tak način ohranjanja plemenilne postaje je mogoč z dobrim vodenjem postaje.

Vsekakor si je treba dobro razporediti delo in ustvariti ter vzdrževati razumevanje z okoliškimi čebelarji, kar je dobra pot k uspehu v tovrstni dejavnosti. Ne nazadnje je veliko število trotov iz odbranih trotovskih družin kranjske čebele tako na plemenilnih postajah kot v okolici vzrejalšč pomembna in trajnostna pot k izločanju neželenih lastnosti in ne nazadnje – pot k izločanju križancev.

Dr. Maja Smodiš Škerl

Kmetijski inštitut Slovenije
maja.smodis.skerl@kis.si

V naravnih razmerah se matica na prahi srečuje z 2.500 do 10.000 troti.

Viri:

- Böttcher, F. K. (1985): Bienenzucht als Erwerb. München: Ehrenwirth.
Koeniger, G. in N., Tiesler, F.-K. (2016): Biologija in nadzorovanje parjenja pri medonosni čebeli. Brdo pri Lukovici: Čebelarska zveza Slovenije.
Tiesler, F.-K. in Englert, E., (1989): Aufzucht, Paarung und Verwertung von Königinnen. München: Ehrenwirth.
Weiss, K., (1997): Zuchtpraxis des Imkers in Frage und Antwort. München: Ehrenwirth.

Seminar o vzreji matic za lastne potrebe

ČZS, JSSČ, razpisuje dva 6-urna seminarja o vzreji matic v svojem čebelarstvu. Po programu bodo v okviru seminarja izvedene tri ure teoretičnega in tri ure praktičnega izobraževanja. Na njem se boste seznanili s selekcijo, z odbiro družin in načini vzreje matic

v svojem čebelarstvu. Seminarja bosta potekala v Selu pri Otovcu v Čebelarškem domu ČD Črnomelj in pri čebelnjaku v bližini čebelarskega doma:

1. termin: 14. junij ob 17. uri teorija, 15. junij ob 15. uri praksa;
2. termin: 21. junij ob 17. uri teorija, 22. junij ob 15. uri praksa.

Na seminar se lahko prijavite (potrebna je poprejšnja registracija) na e-naslovu: vlado.augustin@czs.si ali

po tel. št.: 040/436 516. Na tej telefonski številki lahko dobite tudi dodatne informacije. Ob prijavi po e-pošti obvezno navedite ime in priimek, naslov (ulica, hišna številka, številka pošte, kraj), čebelarsko društvo, koliko let čebelarite, svojo tel. št. ali št. GSM in e-naslov. Prijave zbiramo do 10. junija 2017. Ker je število udeležencev omejeno, pohitite s prijavo!

Vlado Augustin, svetovalec JSSČ

Strokovna razprava o osnovni odbiri

ČZS, JSSČ, bo v **četrtek, 22. junija 2017, ob 16. uri** pripravila strokovno razpravo o **osnovni odbiri**. Razprava bo potekala v **čebelnjaku Luče, na na-**

slovu Raduha 46, 3334 Luče. V razpravi bodo sodelovali Aleš Bozovičar, svetovalec JSSČ, dr. Peter Kozmus, vodja PRO, ki nam bo predstavil plemenjenje matic, Tomaž Lesnjak, predsednik komisije za vzrejo matic v ČZ SAŠA, ki nam bo predstavil vzpostavitev in

delovanje plemenilne postaje Lučka Bela, ter Franc Podrižnik, terenski svetovalec JSSČ, ki nam bo predstavil potek in rezultate pregledov čebeljih družin glede čistosti pasme. Lepo vabljeni vsi čebelarji!

Aleš Bozovičar, svetovalec JSSČ

Pogoji in zahteve za uspešno ekološko čebelarjenje v Sloveniji

V SČ 4/2017 smo opozorili na možnost ekoloških čebelarjev, da uporabijo namenska sredstva iz PRP 2014-2020 in ukrepa ekološkega kmetovanja/čebelarjenja. Seveda se ob tem mnogim, ki še niste vključeni v ekološko čebelarjenje, poraja vprašanje, kakšne pogoje je treba izpolnjevati, da ste upravičeni do koriščenja teh sredstev, kot tudi tistim, ki ste že vključeni, kaj je treba ob osnovnih zahtevah za ekološko čebelarjenje še izpolnjevati, da uspešno pridobite vsako leto sredstva, namenjena razvoju in spodbudi ekološkega čebelarjenja. Na omenjeni vprašanji želimo odgovoriti v nadaljevanju in s tem razjasniti marsikatero dilemo, ki je lahko vzrok, da še niste vstopili v ekološko čebelarjenje oziroma niste oddali vloge za pridobivanje omenjenih sredstev.

O osnovnih zahtevah, ki se nanašajo na tehnologijo čebelarjenja v ekoloških čebelarstvih, je bilo v preteklosti že veliko napisanega, izvedena so bili številna izobraževanja, okrogle mize itd., zato bom v tem prispevku nanizal le najpomembnejše, kar predstavlja odklon od običajne prakse čebelarjenja in pri čebelarjih velikokrat pomeni tudi oviro pri vključitvi v ekološko čebelarjenje.

1. Zakonodajni okvir ekološkega čebelarstva

Seveda na začetku ne moremo mimo zakonodajnega okvira, ki ga predstavljajo na ravni EU sprejeti uredbi, Uredba Sveta (ES) št. 834/2007 ter Uredba Komisije (ES) št. 889/2008, ter na nacionalni ravni sprejet Pravilnik o ekološki pridelavi in predelavi kmetijskih pridelkov oziroma živil (Ur. l. RS, št. 8/14). V njih so zapisane osnovne zahteve, ki jih moramo vključiti v svoja čebelarstva, če želimo ekološko čebelariti.

2. Kako začeti preusmerjanje v ekološko čebelarjenje

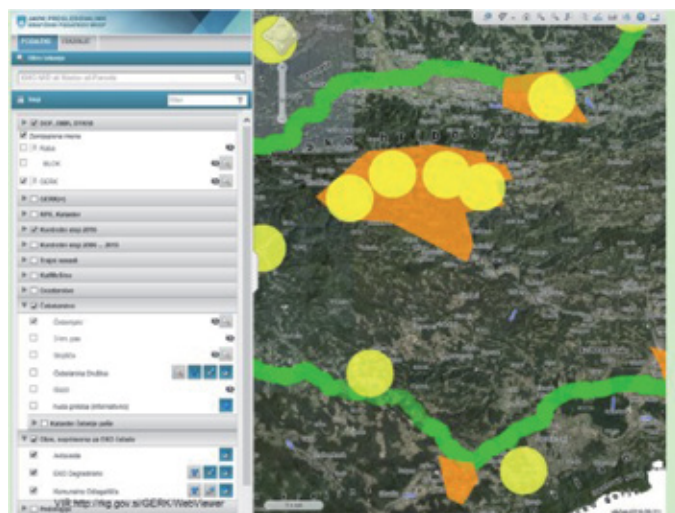
Velikokrat se v praksi srečamo s primerom, ko je nekdo močno motiviran za vključitev v ekološko čebelarjenje na osnovi določenih izobraževanj, pridobljenih informacij in drugih virov. Dostikrat so informacije nepopolne, lahko tudi zavajajoče, zato je treba iskati pojasnila in opredelitve

z vseh področij, ki se nanašajo na ekološko čebelarjenje in ne nazadnje tudi na pridobivanje že omenjenih plačil.

3. Izbira lokacije čebelnjaka oziroma namestitve panjev

Prvi korak je vsekakor opredelitev območja vašega čebelnjaka in opredelitev možnosti za ekološko čebelarjenje. Ker imamo v Sloveniji v nacionalni zakonodaji opredeljena območja, ki so primerna za ekološko čebelarjenje, je prvi korak, da v aplikaciji GERK-pregledovalnik z vklopom vseh presekov in evidenc, ki se navezujejo na zahteve ekološkega čebelarjenja, ugotovite, ali je vaše čebelarstvo znotraj (ne) dovoljenih območij za ekološko čebelarjenje ali ni (Slika 1). Če ugotovite, da je na vaši lokaciji možno ekološko čebelarjenje, pa je dobro, da se v naslednjem koraku seznanite s podrobnimi pravili in zahtevami ekološkega čebelarjenja.

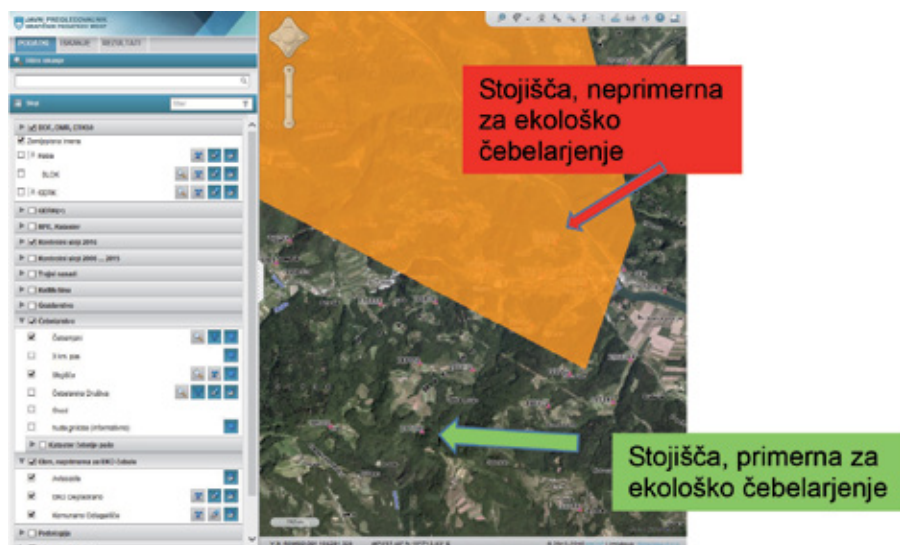
*Vključite se v ukrep
Ekološko kmetovanje
PRP 2014-2020.*

Slika 1: Rezultat poizvedovanja o primernosti lokacije čebelnjaka: rumene lise – odlagališča odpadkov (smetišča), oranžna področja – industrijska središča in strnjena mestna naselja, zeleni pasovi – avtoceste in hitre ceste.

4. Pravila in zahteve ekološkega čebelarjenja

Pravila, naštetá v nadaljevanju, in zahteve ekološkega čebelarjenja so opredeljeni v prej omenjeni zakonodaji. Seveda je treba te vtakati v obstoječo čebelarsko prakso oziroma dobro čebelarsko prakso, saj jih le tako lahko uspešno izva-

Slika 2: Primerna in neprimerna stojišča za ekološko čebelarjenje

jamo. Tako so zahteve le del celotnega procesa čebelarjenja v posamezni sezoni in z izvajanjem vseh drugih opravil, ki se nanašajo na njih, lahko pomenijo uspešno čebelarjenje.

Čebelnjaki morajo biti v takšnem **pašnem okolju** (lokaciji), da v polmeru 3 km od čebelnjaka hrana za čebele (nektar, cvetni prah ...) izvira v glavnem z ekoloških površin in/ali samoraslega rastlinstva in/ali površin, obdelanih s postopki z majhnim vplivom na okolje. Pri prevažanju čebel na različna pasišča mora čebelar obvestiti organizacijo za kontrolo in certificiranje o premikih svojih čebel v dogovorjenem roku. Lokacija čebelnjaka mora biti registrirana z označenimi panji.

Panji morajo biti narejeni pretežno **iz naravnih materialov**, ki ne predstavljajo tveganja za onesnaženje okolja ali čebelarjskih proizvodov. V panjih lahko uporabljamo le naravne snovi, propolis, vosek in rastlinska olja.

Za zaščito satnikov, panjev in satja zlasti pred škodljivci so dovoljeni ustrezni proizvodi, uvrščeni na seznam v Prilogi II Uredbe 889/2008/ES. Za namen čiščenja in razkuževanja zgradb, napeljav in pripomočkov pa se lahko uporabljajo proizvodi, uvrščeni v Prilogo VII Uredbe 889/2008/ES.

V Sloveniji se lahko **ekološko čebelarji le z avtohtono raso, tj. kranjsko čebelo** – *Apis mellifera carnica*.

V ekološkem čebelarstvu se **lahko letno nadomesti 10 % čebeljih matic ali rojev** s čebeljimi maticami ali roji, ki izvirajo iz neekoloških čebelarstev, pod pogojem, da se namestijo v panje s satjem ali satnicami, ki izvirajo iz enot z ekološko pridelavo. Seveda je ukrep možen samo, če ni zadostnega števila čebeljih matic ali rojev iz ekološke pridelave. Maticam ni dovoljeno prirezovati kril.

V obdobju preusmeritve je treba čebelji vosek nadomestiti z **ekološkim čebeljim voskom**. Vosek za izdelavo novih satnic mora izvirati iz enot z ekološko pridelavo.

V čebelji družini moramo **vedno pustiti zadostne količine medu in cvetnega prahu**. Ob koncu pridelovalne sezone je treba čebelam v panjih pustiti zadostne rezerve medu in

cvetnega prahu za prezimovanje. Hranjenje čebeljih družin je dovoljeno le, če je preživetje čebeljih družin ogroženo zaradi vremenskih razmer. Za hranjenje se uporabljajo ekološko pridelan med, ekološko pridelan sladkorni sirup ali ekološko pridelan sladkor. Če se izvaja hranjenje čebeljih družin, je treba v evidenco zapisati vrsto uporabljenega izdelka, datume, količine in panje, ki jim je bil dodan izdelek.

Napadenost z varojami zmanjšujemo z izrezovanjem trotovine. Izrezovanje trotovine je v ekološkem čebelarstvu dovoljeno le za ta namen. Če čebelje družine, kljub upoštevanju preventivnih ukrepov, vseeno zbolijo ali se okužijo, jih moramo takoj zdraviti. Uporaba ve-

terinarskih medicinskih sredstev v ekološkem čebelarstvu mora biti v skladu s točno določenimi načeli. Veterinarska zdravila se lahko uporabljajo, če je ustrezna uporaba v državi članici dovoljena v skladu z ustreznimi določbami skupnosti ali nacionalnimi predpisi. Ob okužbi z varozo se lahko **za zatiranje uporabijo naslednje sonaravne snovi**: mravljična, mlečna, očetna in oksalna kislina ter mentol, timol, evkaliptusovo olje ali kafa. Ob uporabi kemično sintetiziranih alopatskih zdravil se morajo ekološke čebelje družine prestaviti v izolirane čebelnjake, ves vosek pa zamenjati z voskom iz ekološke pridelave. Te družine se nato vključijo v enoletno obdobje preusmerjanja. Kadar koli se uporabljajo veterinarska zdravila, je treba natančno zabeležiti vrsto zdravila (vključno z navedbo aktivnih farmakoloških snovi), podrobno diagnozo, odmerke in način uporabe, trajanje zdravljenja in zakonsko določeno karenco ter podatke predložiti nadzornemu organu.

V ekološkem čebelarstvu je obvezno **vođenje evidenc** o delovnih opravilih v za ta namen izdelanih evidencah, podanih s strani organizacij za kontrolo in certificiranje. Poleg tega pa moramo poleg omenjenega voditi tudi dnevnik veterinarskih posegov, ki je predpisan s področja nacionalne zakonodaje.

Vsako točenje medu je treba **vpisati v ustrezno dokumentacijo**. Pri tem je treba evidentirati odvzem mediščnih satov, točenje medu in pridobivanje drugih ekoloških pridelkov ter navesti datum točenja in pridobivanja, količino pridelka, pridelek in vrsto pridelka.

Pridelava oziroma predelava čebeljih pridelkov **se lahko označi kot ekološka** le, če je njihova pridelava oziroma predelava potekala v skladu z določili zgoraj navedenih uredb oziroma pravilnika ter je predhodno poteklo najmanj 12-mesečno obdobje preusmerjanja v ekološko čebelarstvo. Po 12-mesečnem obdobju preusmeritve in izpolnitvi vseh zapisanih določil lahko čebelarstvo čebelje pridelke deklarira z nazivom ekološki, saj mu organizacija za kontrolo in certificiranje

izda certifikat o skladnosti pridelave z usmeritvami ekološkega kmetovanja/čebelarjenja. Pri označevanju kmetijskih pridelkov oz. živil je obvezna uporaba evropskega logotipa. Kmetijski pridelki oz. živila so lahko označena še dodatno z nacionalnim zaščitnim znakom v skladu s predpisom o zaščitnem znaku za označevanje kmetijskih pridelkov oz. živil.

5. Vstop v ekološko čebelarjenje in nadzor in sistem

Če ste se odločili, da boste v prihodnje ekološko čebelari, se morate prijaviti v sistem kontrole ekološkega kmetijstva. Kontrolo izvajajo štiri pooblašene in akreditirane organizacije za kontrolo in certificiranje v Sloveniji, katerih podatke najdete na spletni strani MKGP pod rubriko ekološko kmetovanje. Organizacija za kontrolo in certificiranje nato vsako leto, vsaj enkrat, kontrolira vse ekološke kmetije oziroma čebelarstva. Ker kontrola obrata poteka vsako leto, je treba vsako leto plačati kontrolo v skladu s cenikom posamezne organizacije za kontrolo in certificiranje. Ob kontrolnem pregledu izvedejo tudi vzorčenja čebeljih pridelkov in voska na ostanke nedovoljenih snovi. Ker se v skladu s pravilnikom upošteva meja detekcije, vsaka analitsko določena prisotnost nedovoljene snovi v analiziranem pridelku pomeni izgubo certifikata za obravnavani pridelek in s tem tudi možnost njegovega trženja pod oznakami za ekološko kmetovanje.

6. Pridobivanje plačil iz Programa razvoja podeželja in ukrepa Ekološko kmetovanje

Da boste lahko uspešno pridobivali namenska sredstva iz Programa razvoja podeželja in ukrepa Ekološko kmetovanje, morate upoštevati še naslednje pogoje:

1. Čebelarstvo morate prijaviti za nadzor najpozneje do 31. 12. tekočega leta za prihodnje leto.
2. Morate biti registrirani kot aktivni kmet.
3. V porabi morate imeti vsaj eno čebeljo družino.
4. Za čebelarstvo mora biti izdelan program aktivnosti najpozneje na dan oddaje zbirne vloge. Program aktivnosti izdelate s kmetijskim svetovalcem, s katerim oddata tudi končno vlogo.
5. Vlogo je treba oddati v času subvencijske kampanje,

običajno v naslednjem letu po prijavi v spomladanskem času.

6. Vsako leto se morate udeležiti obveznega šesturnega usposabljanja, v okviru katerega je najmanj ena ura obvezna s področja čebelarjenja, najpozneje do 20. 12. tekočega leta – izvajalec povabi na izobraževanje vse, ki imajo to obvezo.
7. Vsako leto morate pridobiti certifikat za ekološko pridelavo oziroma predelavo, ki ga izda organizacija za kontrolo in certificiranje v skladu z Uredbo 834/2007/ES.
8. Če prvič vstopate v kontrolo ekološkega kmetovanja, morate imeti izdelan individualni načrt preusmeritve KMG-ja v ekološko pridelavo v prvem letu trajanja obveznosti najpozneje do 20. 12. tekočega leta, ki ga izdela izbrani izvajalec, ki tudi pravočasno stopi v stik s čebelarjem, ki potrebuje ta dokument.
9. Ste najmanj pet let vključeni v ukrep.
10. Najmanj enkrat v obdobju trajanja obveznosti morate uporabiti storitev svetovanja – obveščeni boste s strani izvajalca svetovanj.
11. Za izplačilo se upošteva število čebeljih družin, ugotovljenih ob kontroli s strani organizacije za kontrolo in certificiranje.

Uradni znak EU

Uradni zaščitni znak

Izplačila so vezana na ugotovljeno število čebeljih družin v posameznem letu. Če prihaja do nihanj v številu čebeljih družin med leti, se izplačilo nanaša vsako leto le na tiste, ki so ugotovljene ob kontroli, zmanjšanje pa se ne sankcionira. Če je v vosku najdena snov, ki ni dovoljena za uporabo v ekološkem čebelarstvu, in se ugotovi, da je ta prisotna ne-namerno, v medu pa ni najdena, čebelarstvo še vedno pridobi certifikat za med, za vosek pa seveda ne. Tako je še vedno izpolnjen pogoj za izplačilo sredstev. V primeru ugotovljene namerne prisotnosti nedovoljene snovi pa čebelar izgubi certifikat, sredstva pa se ne izplačajo.

Mitja Zupančič

svetovalec specialist II za področje ekološkega kmetovanja pri KGZS – Zavod CE
mitja.zupancic@ce.kgzs.si

Strokovna razprava o ekološkem čebelarstvu

ČZS, JSSČ, bo v sredo, 7. junija 2017, ob 16. uri, na kmečkem turizmu Pri Andrejevih, Narin 107, 6257 Pivka, organizirala strokovno razpravo

o ekološkem čebelarstvu. V njej bodo sodelovali: **Mitja Zupančič**, svetovalec specialist za področje ekološkega kmetovanja, na temo: *Pogoji ekološkega čebelarjenja, možnosti pridobivanja sredstev in stanje na področju ekološkega čebelarstva*; **Vlado Auguštin**, svetovalec specialist za tehnologijo pri JSSČ: *Prehod v eko-*

loško čebelarstvo – problematika neoporečnega voska; **Gianfranco Caddedu**, ChemicalsLaif Italija: *Uporaba sredstev za zatiranje varov v ekološkem čebelarstvu*; **Franko Dolgan**: *Prikaz ekološke kmetije s čebelarsko dejavnostjo*. Vljudno vabljeni!

Vlado Auguštin, svetovalec TMČ

Črna zidarka (*Megachile parietina*)

Med hojo po peščenih poteh na Krasu, drugod na Primorskem in tudi ponekod v Alpah lahko opazimo črne, od 16 do 18 mm velike čebele, ki na poteh nabirajo pesek za gradnjo svojih gnezd. Iz peska z dodatkom izločka iz svojih žlez na skalah gradijo celice, v katere znosijo pelod in medičino s cvetov in odložijo jajčece. Zapolnjeno celico s peskom tudi zaprejo in se lotijo nove poleg nje. Zanimivo je, da so samice povsem črne barve, medtem ko so njihovi samci rjavi. Črne zidarke pripadajo podrodu čebel zidark (Chalicodoma), ki jih sedaj vključujemo v rod čebel listorezk (Megachile). V Sloveniji sta živeli še dve sredozemski vrsti zidark tega podrodu, ki pa jih zadnja leta ne videmo več. Verjetno so nanje neugodno vplivale vremenske razmere, posebno zmrzali. Le črne zidarke so še vedno pogoste. Razširjene so predvsem v krajih z apneniško

skalno podlago, kjer je zaradi kraškega preperevanja na površju veliko skal z luknjami, v katerih lahko zidarke gradijo svoja gnezda. Naslednje leto se iz njih izleže nova generacija in v gnezdih iz peska za seboj pusti luknje, ki jih za svoja gnezda lahko uporabijo nekatere manjše čebele samotarke. Črne zidarke v Evropi niso ogrožene, za druge vrste zidark pa ni dovolj podatkov o ogroženosti.

Dr. Andrej Gogala

gogala62@gmail.com

Kakšno ceno postaviti za čebelje pridelke

Čebelarji smo večkrat pred dilemo, katera cena je tista prava, ki jo lahko postavimo za čebelje pridelke. Preden se lotimo prodaje na trgu, je prav, da poznamo nekaj osnov glede postavitve cene in si odgovorimo na osnovna vprašanja.

Kaj cena pove kupcu

Cena je tisti dejavnik, ki kupcu sporoča, za kakšen izdelek gre. Zavedati se moramo, da če je cena prenizka, bo pri porabniku vzbudila dvom o kakovosti, nasprotno pa bo previsoka cena kupca odgnala h konkurenčnemu ponudniku, ki bo za nižjo ceno ponujal proizvod enakega kakovostnega razreda. **Pomembno je, da kupcu izdelek, ki ga kupi, prinese večje zadovoljstvo kot cena, ki jo je plačal.** Številne raziskave in študije kažejo na to, da **kadar gre za živila višjega kakovostnega razreda, je potrošnik za kakovost vsekakor pripravljen plačati več.** Prav tako različne ankete in študije kažejo na to, da je v primeru odločanja o nakupu medu **najpomembnejši dejavnik kakovost**, kupcu pa je pomembno tudi **poreklo**, da ve, od kod prihaja med. Pogosto pa se za nakup medu odloča tudi na podlagi **poznavanja čebelarja.**

Kakšna je cena na trgu

Kot zanimivost pogledjmo, kakšne so cene medu na trgu. Na trgovskih policah težko najdemo med slovenskega po-

rekla, če pa ga, ta dosega bistveno višjo ceno, kot je cena pri čebelarjih na domu. Povprečna cena medu slovenskega porekla v trgovskih centrih večjih trgovcev znaša **17,30 EUR/kg**, kar je za kar 85 % več, kot je povprečna cena pri čebelarjih na domu, kjer je povprečna cena 9,31 EUR/kg. Dokaj visoko ceno na trgu dosega tudi uvožen med, saj povprečna maloprodajna cena uvoženega medu v letu 2016 znaša **11,97 EUR/kg.**

Kakšno ceno torej postaviti

Da bi se med slovenskega porekla prodajal po ceni, ki si jo kakovosten med zasluži, komisija za ekonomiko pri ČZS vsako leto oblikuje priporočene cene, ki so predstavljene v nadaljevanju. Te so še vedno nižje od povprečne cene medu slovenskega porekla v trgovskih centrih in v specializiranih prodajalnah, pa vseeno pomenijo neko orientacijo čebelarjem. Za približno 20 % višje so priporočene cene medu, vključenega v sheme kakovosti, za 30 % pa cene medu iz ekološke pridelave. Zavedamo se, da cene medu čebelarji na domu ne moremo z danes na jutri dvigniti na raven cene, ki velja za prodajo v trgovskih centrih. Vseeno pa nam je ta cena lahko vodilo, da medu ne prodajamo pod ceno. **Priložnost čebelarjev** za prodajo po višji ceni so zagotovo **kakovostne sheme** medu, ki slovenskemu potrošniku zagotavljajo tisto, kar želi:

- zagotovljeno kakovost,
- znano poreklo,
- sledljivost.

Glede na to, da se bo v prihodnjih letih izvajala promocija shem kakovosti med širšo javnostjo, pa bo prodaja medu, vključenega v sheme, pomenila tudi **večjo prepoznavnost**. Na nas čebelarjih pa je, ali bomo to priložnost izkoristili.

Priporočene cene

Komisija za ekonomiko je na svoji redni seji, 14. februarja 2017, sprejela sklep o priporočenih cenah za leto 2017. Priporočene cene so zgolj priporočilo čebelarjem. Pomembno je, da se zavedamo pomena svojega dela in dela naših pridnih čebelic in s prodajo po primernih cenah poskrbimo za ekonomičnost svojega čebelarstva.

Tanja Magdič

Svetovalka JSSČ za ekonomiko čebelarstva
tanja.magdic@czs.si

* Cvetni prah:

Svež cvetni prah osmukanec pomeni cvetni prah, ki je po odvzemu očiščen in globoko zamrznjen.

Sušen cvetni prah osmukanec pomeni cvetni prah, ki je po odvzemu očiščen in obdelan s sušenjem na toplem zraku.

Izkopanec pomeni cvetni prah, ki je pridobljen z izkopavanjem iz satnih celic.

** Propolis:

Propolis (10 g): pomeni propolis, očiščen vseh primesi, brez vidnih delov voska, navadno strgan iz posameznih delov panja.

Propolis (10 g), pridobljen na ustreznih mrežicah, pomeni propolis, očiščen vseh primesi, pridobljen s tehnologijo dobre čebelarske prakse z lovilnimi pripomočki: plastične mreže, posebni plastični vložki, platno ...

Predlog priporočenih cen za čebelje pridelke 2017:

Čebelji pridelek	Cena EUR	Cene čebeljih pridelkov iz ekološke pridelave	Cene medu za sheme višje kakovosti
cvetlični med (900 g)	9	11,5	10,5
akacijev med (900 g)	9,5	13	11,5
lipov med (900 g)	9,5	13	11,5
gozdni med (900 g)	10	13	12
kostanjev med (900 g)	10	13	12
smrekov med (900 g)	11	14,5	13,5
hojev med (900 g)	12	15	14,5
cvetni prah (0,1 kg) osmukanec, sušen*	5,5	7	
cvetni prah (0,1 kg) osmukanec, svež, globoko zamrznjen*	5,5	7	
cvetni prah izkopanec (0,1 kg) *	33	43	
propolis (10 g)	3,5	4,5	
propolis (10 g), pridobljen na ustreznih mrežicah	5,5	7	
matični mleček (10 g)	11	14,5	
vosek (1 kg)	9,5	12	
vosek, deviški (1 kg)	16,5	21,5	
čebelja družina (sat pokrite zalege s čebelami)	13	17	

Čebelarjeva opravila v juniju

Junij je mesec gozdnih paš – upam, da tudi letos. Čebele, ki so na prevozni enoti, takoj po akacijevi paši prepeljem na gozdno, nekoliko višje v hrib, in tam, če gozdne paše ne bo, počakam na lipo. Večkrat sem že omenjal točenje, a ga podrobneje nisem opisal, kar sledi sedaj.

Opravila pri točenju medu

Minili so časi, ko sem točil v tovornjaku. Z začetkom samostojnosti Slovenije se je meja zaprla in od tedaj vozim čebele le na krajše razdalje po Beli krajini, zato vedno točim doma, v prostoru, opremljenem po smernicah HACCP. Ko je med dovolj zrel, začnem pripravo na točenje. Čeprav je točenje vrhunec čebelarstva, zaradi starosti tega ne delam s prevelikim veseljem. Vedno me muči, da nekaj jemljem, kar so čebele nabrale z veliko truda. Točim samo sate iz medišča, nikoli iz plodišča. Če sta na vidiku poslabšanje vreme-

na in daljše obdobje brez donosa, pustim še v medišču en sat medu.

Do čebelnjaka na paši pripeljem prazno satje v zabojih, odprem panj in samo malo pokadim čebele v medišču. Malo počakam, da se čebele napijejo medu, ta čas pregledam sate v topli

Zaboji za prevoz polnih medenih satov

Foto: Jože Sever

Foto: Jože Sever

Nova rezervna družina v AŽ 7-satarju

stavbi, odrežem gradilnik in pregledam stanje družine. Nato začnem jemati sate iz medišča in jih sproti ometem z ometalnikom. Polne sate zlagam v prazen zaboj. Ko je zaboj poln, ga pokrijem, da se sati čim manj zračijo. Vonj medu je pri ocenjevanjih zelo pomembna komponenta, zato je treba paziti, da ga pri točenju med ne izgubi. Ko je medišče prazno, očistim stene in strop prizidkov ter vstavim prazne in prebrane sate, od katerih je eden s satnico. Polne zaboje z medenimi sati z avtom vozim domov in doma zložim v točilnico. Iz pokritega zaboja jemlje sate žena, ki je zadolžena za odpiranje in točenje. V šestnatno točilo da po šest satov. Vedno pazi, da se ne bi med preveč prevertil, kajti najlepši vonj je v zraku, takrat ko se toči, in paziti je treba, da se ta vonj čim manj izgubi. Točilo je samodejno, vnaprej programirano za določeno vrsto medu in vedno ko dela, zaprto, da zrak ne izhaja. Ima dve odtočni pipi, da delno prebira grobe delce. Med teče v separacijsko posodo, ki je zaprta. Sama posoda sprejme pribl. 120 kg medu, preden ga začne črpalka črpati v cisterne, ki so iz nerjaveče pločevine. Moja tehnologija točenja je za manjše čebelarje in naporna, saj se vsak kilogram medu iz panja do cisterne dvigne do 15x. Največ smo do sedaj iztočili 650 kg medu na dan, sedaj pa še pribl. 200 do 300 kg.

Foto: Jože Sever

Družina iz katere bom jemal vzrejni material za lastne potrebe. Matica je v letošnjem letu s 14 zgrajenimi satnicami pokazala zelene lastnosti.

Narejanje rezervnih družin

V juniju pred cvetenjem kostanja je narejam nove rezervne družine. Sat zalege, ki sem ga odvzel kakšnemu premočnemu panju v maju sem dodal družinam, ki niso bile dovolj močne. Dodal sem ga za okrepitev in sicer v toplo stavbo panja 11 + 3. V juniju zaležene sate odvezem iz rezervnih in iz zelo močnih družin, ki bi v juniju lahko še rojile. Rezervne družine delam v AŽ 7-satarjih, ker pač take imam, če bi bile na 9 satih, bi bilo lahko boljše, a so nekoliko težji. Vsako novo rezervno družino bom naredil iz treh satov zalege, dveh satnic, enega polnega sata medu, ki je ostal od zimske zaloge, in enega že zgrajenega sata. Čez pet dni dobi še vsak po en zrel matičnik. Petnajst dni po dodajanju matičnika družinice pregledam. Če katera nima zalege, jo razdrem, saj »popravnih izpitov« ni. Družinice, ki pa imajo nepokrito zalego, zdravim proti varoju. V času cvetenja kostanja in lipe se nove družine oskrbijo z medicino in cvetnim prahom.

Opravlila ob kostanjevi in hojevi paši

Na začetku cvetenja kostanja, ko cvetijo moški cvetovi na kostanju in čebele prinašajo velike količine cvetnega prahu, vzamem vsaki čebelji družini na stalnem stojišču po dva sata, ki sta najbolj polna cvetnega prahu, in ju dam v medišče na desno stran. Ta dva sata čebele zapolnijo z medicino ob cvetenju ženskih cvetov na kostanju, ko je izločanje nektarja večje. Teh dveh satov ob točenju kostanjevega medu ne točim, temveč ostanejo kot zlata rezerva za morebitna sušna obdobja čez vroče poletje brez cvetnega prahu ali kot rezerva za zimsko zalogo, ki jo čebele porabijo v naslednjem februarju ali marcu (več o tem bom napisal pri pripravi čebel za zimo).

Junija je še zadnji čas za pripravo čebel na hojevi paši. Jaz ne vozim več na daljše razdalje, vendar mora biti prevozni čebelnjak vedno pripravljen za pot. Ko se začne izločanje mane, je prepozno pripravljati družine. Na hojevi paši nimajo roji, izrojenci ali družine s starimi maticami česa iskati, zato je treba na začetku junija zamenjati matice, okrepiti družine in čakati ter opazovati hojeve sestoje in vreme. Pri nas so stari čebelarji rekli: najprej na kostanj, da se čebele okrepijo, potem na hojo. Tega sem se dolgo držal, vendar zadnja leta ob spremembah vremena to ne drži več popolnoma. Kostanja je vse manj, hoja pa ne zamede tolikokrat, ampak prej. Pri nas je še ena težava: v roških gozdovih je med ostanki starih kočevskih vasi nekaj lip, ki zacvetijo zelo pozno, in čebele, dokler cveti lipa, ne gredo na hojo, temveč se poigravajo na lipi s pol kg na dan namesto na hoji z večjim donosom. Sestoji hoje se krčijo tudi z izsekanjem in tudi niso več tako strnjeni. Ko pride močnejša ploha, jo strnjeni sestoji prenesejo brez težav in se po končanem dežju ponovno začne izločati mana, na posameznih med sabo ločenih drevesih pa tega ni in lekanije se ne morejo obnoviti. Za prevoz na hojevo pašo je treba vse to upoštevati in pripeljati kakšen dan prej, tako da bodo čebele prijele takoj, ko zamede.

Jože Sever – Semič

cebelarstvo.sever@gmail.com

110 let Čebelarkega društva Anton Žnideršič Ilirska Bistrica

ČD Anton Žnideršič je prostovoljno združenje čebelarjev na področju občine Ilirska Bistrica. Trenutno je v društvo včlanjenih več kot 110 članov. Dejavnost ČD je namenjena celoviti podpori razvoja, ohranjanja in promocije čebelarstva in kranjske sivke na tem delu Primorske kot pomembnih dejavnikov pri varovanju narave in biotske raznovrstnosti.

Cveto Prosen – praporščak že dolgih 33 let

Čebelarstvo ima na ilirskobistriškem bogato tradicijo. Dokumentirano sega čebelarjenje v teh krajih globoko v srednji vek, ko so se kmetje poleg drugih kmečkih opravil ukvarjali tudi s čebelarstvom. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1907. Z domačinom Antonom Žnideršičem (1874–1974), posestnikom, tovarnarjem in velečebelarjem, pa se je na Bistriškem začelo organizirano čebelarstvo na visoki strokovni ravni. Na svojem posestvu je prirejal večdnevne tečaje za celo Kranjsko, objavljali članke o svojih odkritjih, napisal knjigo *Naš panj* in prejemal visoka priznanja. V letu 1910 je predstavil svoj »Alberti-Žnideršičev panj«, s katerim mu je uspelo čebelarje prepričati, da se da s takšnim panjem gospodarno čebelariti, pri tem pa ohranяти čebelne družine in doseči izjemno kakovost medu.

Društvo deluje nepretrgoma in skrbi za članstvo, za izobraževanje, za čebelarsko opremo, seznanja z novimi pristopi pri ohranjanju zdravja čebel in z delovanjem v ČZS povezuje domače čebelarje z vsemi slovenskimi čebelarji.

Za društvo je bilo prelomno leto 2007, ko je praznovalo svojo 100-letnico in ko je z ilirskobistriško občino sprejelo dogovor o najemu stare meščanske hiše – Vincinove hiše – za namen čebelarskega doma. Danes dom, ki stoji na vodi,

Društveno ocenjevanje medu 2014

kaže popolnoma novo podobo, kakor jo je kazal ob najemu. Čebelarski dom s površino približno 300 kvadratnih metrov je zgrajen v dveh etažah. V pritličju je promocijsko-informacijski, družabni in upravni prostor, nadstropje – z veliko predavalnico – pa je namenjeno izobraževalni dejavnosti za čebelarje celotnega območja, v tem trenutku je v njem postavljena priložnostna muzejska čebelarska zbirka in fotografska razstava. V načrtih pa je ureditev čebelarskega muzeja in prostora za promocijo čebelnih pridelkov. V vse navedene dejavnosti smo bistriški čebelarji vložili mnogo ur prostovoljnega dela, veliko je bilo materialnih prispevkov, še več pa prostovoljnih finančnih prispevkov.

Veliko dela nas še čaka v prihodnjem obdobju, in to predvsem na področju ozaveščanja občanov o pomenu čebel in čebelnih pridelkov ter vzgoje mladih čebelarjev, ki jih je v naših vrstah vse premalo. Zavedamo se dejstva, da brez podmladka ne bo čebelarjev, brez čebelarjev ne bo čebel, brez čebel ne bo opraševanja rastlin, brez rastlin ne bo več pogojev za življenje ljudi. Čebelarjenje pa je eden od načinov, da človek ostane v pristnem stiku z naravo, kar bo v prihodnje ne samo ena od možnosti, ampak verjetno kar potreba: nazaj k naravi.

Milena Urh

Dan odprtih vrat čebelarskega društva 2016

Obisk predsednika ČZS ob podpori za svetovni dan čebel 2015 – poleg Boštjana Noča stoji Marija Turnšek Mikačič, vnukinja Antona Žnideršiča.

Srečanje in predstavitev listine na Lanšprežu

Čebelarji ČD Trebnje smo ob obletnici rojstva Petra Pavla Glavarja (2. maj 1721) počastili spomin nanj s srečanjem 6. maja na Lanšprežu, kamor smo povabili tudi čebelarje Regijske čebelarke zveze P. P. Glavarja in druge goste. Zbrane čebelarje in goste je pozdravil predsednik ČD Trebnje in RČZ P. P. Glavarja Anton Koželj.

Zaslužni profesor dr. Andrej Šalehar je imel predstavitveni govor. Že nekaj let raziskuje čebelarstvo 18. stoletja in še posebej Glavarjevo čebelarsko zapuščino. V kapelo P. P. Glavarja smo poleg njegovega doprsnega kipa namestili kopijo listine, ki mu jo je podelila Naravoslovno-gospodarska čebelarska družba v Gornjih Lužicah na Saškem 5. junija 1772, za zasluge in napredek čebelarske stroke, in ga imenovala za svojega častnega člana. V govoru je navedel, da je listina shranjena v arhivu Glavarjevega beneficija v Komendi, kjer jo je pri urejanju arhiva našel mag. Franc Baraga in jo prevedel v slovenščino, prevod pa je odtisnjen skupaj z fotografijo listine in pečata. Slovensko čebelarstvo je z njenim odkritjem in vsebino dobilo novo potrditev, kako pomemben in tudi po svetu znan in uveljavljen je bil

čebelarski strokovnjak Peter Pavel Glavar, pisec prve strokovne čebelarske knjige *Pogovor o čebeljih rojih*, napisane leta 1776.

Predstavniki iz Komende, g. Jožef Pavlič, je opisal duhovnika in čebelarskega strokovnjaka P. P. Glavarja na Gorenjskem kot klenega Gorenjca, Komendčana, ki je postal Dolenjec, Lanšprežan, mehkega po srcu, a trdnega in odločnega v duhu, besedi in delu. Njegov zgled nas spodbuja, da kakor on tudi mi delamo pogumne, preudarne in daljnosežne korake naprej kot Slovenci, nato pa tudi kot čebelarji in čebelarski strokovnjaki. Srečanje smo zaključili pod krošnjami stoletnih Glavarjevih kostanjev ob prigrizku, dobri kapljici in druženju.

Vida Koželj

Foto: Vida Koželj

V Višnji Gori začetek nove, čebelam in mestu naklonjene zgodbe

Občina Ivančna Gorica in ČZS sta v torek, 23. maja 2017, v starem mestnem jedru Višnje Gore s krajšo prireditvijo začeli skupni projekt postavitve spominskega obeležja kranjski čebeli, ki ima dom v okolici Višnje Gore, natančneje v bližnjem Gradu Podsmreka.

Na Gradu Podsmreka pri Višnji Gori je v 19. stoletju aktivno delovala čebelarska družina Rothschild, ki je zaslužna za današnjo prepoznavnost, ugled in razširjenost kranjske čebele v svetu. Gre za izjemno kulturno dediščino na eni strani, na drugi pa svetovno znana kranjska čebela bolj kot kdaj koli prej potrebuje pomoč, da jo zaščitimo in ohranimo.

Na slovesnosti je ivanški župan Dušan Strnad ponosno dejal, da sta Občina Ivančna Gorica in ČZS našli skupni jezik, da v Višnji Gori postavita to obeležje. »Spominsko obeležje od danes naprej stoji pod lipo pred staro osnovno šolo, ki jo nameravamo prenoviti. Pred njo bomo zgradili spominski park, v šolo pa dali čim več vsebin, ki bodo opozarjale na pomembnost kranjske čebele in starodavnost Višnje Gore. Ob tej priložnosti želimo oživeti tudi mesto Višnja Gora, ki bo ravno v naslednjem

letu praznovalo 540-letnico pridobitve mestnih pravic. Lahko zagotovim, da bo ta današnji projekt lepo darilo za Višnjane in Občino Ivančna Gorica tudi v smislu turistične promocije.«

Boštjan Noč, predsednik Čebelarke zveze Slovenije:

»Ponosni smo, da smo danes začeli veliko skupno zgodbo z ivanško občino, kjer bomo postavili še kako pomemben spomenik kranjski čebeli, na katero smo lahko Slovenci izredno ponosni. Lahko zagotovim, da bo tu v letu 2018 stalo pravo obeležje, kamor si bodo lahko obiskovalci s celega sveta prišli pogledat, od kje izvira naša kranjska čebela.«

Prireditve so z bogatim kulturnim programom popestrili otroci Vrtca Polžek Višnja Gora, učenci Podružnične šole Višnja Gora, citrarka Eva Medved in godalna zasedba Gross upi.

Matej Mandelj, tajnik ČZS

Foto: Gašper Stopar

Iščemo naj čebelarski spominek in darilo

ČZS je s ciljem povečanja ponudbe spominkov in daril s področja čebelarstva na svoji spletni strani marca obja-

vila razpis za naj čebelarski spominek in darilo. Rok za oddajo spominkov in daril je **10. 6. 2017**. Najbolje ocenjeni spominki bodo nagrajeni, vsi spominki, ki jih bo komisija ocenila kot primerne, pa bodo objavljeni v poseb-

nem spletnem katalogu. **Podrobnejše informacije v zvezi z razpisom dobite na spletni strani ČZS oz. na ČZS po telefonu 01/729 61 04 ali 040/436 513 in e-naslovu: tanja.magdic@czs.si.**

Tanja Magdič, svetovalka JSSČ

Rezultati 40. državnega tekmovanja in srečanja mladih čebelarjev – Velenje 2017

REZULTATI NIŽJE STOPNJE

Priznanje	zlato priznanje	srebrno priznanje	bronasto priznanje	priznanje za udeležbo
Število točk	30 do 29 točk	28 do 26 točk	25 do 23 točk	do 22 točk

ZLATO PRIZNANJE			
Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole/društva
30	Blažka Rupčič	Alenka Požarnik	POŠ Šmiklavž
30	Karin Paulič, Blaž Zafošnik	Andrej Čokl	OŠ Lovrenc na Pohorju
30	Tine Rupnik, Žana Knez	Boris Knez	OŠ Kajetana Koviča Poljčane
30	Ela Glavač, Urška Hojkar	Helena Cilenšek	OŠ F. S. Finžgarja Lesce
30	Jan Kuselj, Miha Osetič	Suzana Pacek	OŠ Jurija Dalmatina Krško
29	Alen Primožič Zver, Aleksander Vidmar	Andreja Smrdelj	OŠ Dekani
29	Ema Šolar, Jure Šantej	Anton Krivec	OŠ Primoža Trubarja Laško
29	Gal Čop, Robert Pajek	Anton Krivec	OŠ Primoža Trubarja Laško
29	Ali El Ghannam Ernecl, Gašper Repše	Blaž Podrižnik	OŠ Mozirje
29	Matic Turšič, Matic Žaren	Daniela Zalokar	OŠ Leskovec pri Krškem
29	Vid Hatunšek, Manca Tisnikar	Jure Tasič, Polonca Krašovec	OŠ Mislinja
29	Nejc Kranjc, Tilen Kuhelj	Mihael Potočar	POŠ Dvor
29	Urška Rižnar, Julija Leštan	Nataša Horvatič Dolamič	OŠ Stročja vas
29	Dora Sladič, Špela Butalič	Silva Erzar	OŠ Stranje
29	Hana Podgoršek, Tinkara Kranjčević	Suzana Pacek	OŠ Jurija Dalmatina Krško
29	Jasna Habe Langenvalter, Anika Vončina	Zvonko Mohorič	OŠ Idrija
SREBRNO PRIZNANJE			
Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole/društva
28	Miha Polc, Mark Velcl	Alenka Požarnik	POŠ Šmiklavž
28	Eva Kočet, Špela Špegelj	Andrej Jernej	POŠ Socka
28	Jakob Hladnik, David Lisac	Andrej Jernej	POŠ Nova Cerkev
28	Manica Dmovšek, Ana Maršnjak	Anton Krivec	OŠ Antona Aškercs Rimske Toplice
28	Lucija Gartner, Julija Tovornik	Anton Krivec	OŠ Antona Aškercs Rimske Toplice
28	Neja Ljutič, Sara Hrastnik	Anton Krivec	OŠ Primoža Trubarja Laško
28	Urban Rozman, Jan Štros	Bogdan Rupnik	Dr. Janez Mencinger Bohinjska Bistrica
28	Miha Gotar, Matjaž Juteršek	Branko Mešel	POŠ Debro
28	Marija Marinčič	Daniela Zalokar	ČD Leskovec
28	Manca Torkar, Nejc Torkar	Friderik Mali, Jana Dubravica	POŠ Goriče
28	Sara Pogorevc, Inja Naglič	Janez, Olga Bauer	Druga OŠ Slovenj Gradec
28	David Švikart, Gaja Šurc	Janez, Olga Bauer	Druga OŠ Slovenj Gradec
28	Nejc Vrhnjak, David Pečnik	Marija Šepul	ČD Črna na Koroškem
28	Klara Čizmešija, Manja Kirbiš	Marjan Koderman	OŠ Dob
28	Lana Kristovič, Žana Tomažič	Marjetka Kocuvan	OŠ Markovci
28	Sara Jevšenik, Enja Fistravec	Marjetka Kocuvan	OŠ Markovci
28	Tanaja Kopač, Aja Amalija Pečar	Mihael Potočar	POŠ Dvor
28	Beno Kovačič, Lan Bregač	Rafko Cerovšek	OŠ Toneta Pavčka Mirna Peč
28	Maj Poljanšek, Luka Golob	Silva Erzar	OŠ Stranje
28	Maša Mohorič, Orest Hiti	Zvonko Mohorič	OŠ Idrija
28	Selšek Mateja, Livija Smrkolj	Marjan Koderman	ČD Dolsko
27	Kim Kolar, Megi Car	Alenka Čor	OŠ Puconci
27	Aleks Mišič, Tilen Poštrak	Anica Toplak	OŠ Korena
27	Benjamin Gašperin, Klemen Cvetek	Bogdan Rupnik	OŠ Dr. Janez Mencinger Bohinjska Bistrica
27	Matej Marolt, Neža Gradišar	Bran Borštnik	OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče
27	Ajda Robnik, Meta Suhodolnik	Dominik Pečovnik	OŠ Blaža Arničs Luče
27	Aleš Rožman, Erik Kovarič	Dragica Vereš	OŠ Gornja Radgona
27	Nadja Štelcl, Živa Fijavž	Irena Tibaut	OŠ Ivana Cankarja Ljutomer
27	Dominik Miklošič, Pia Škrlec	Irena Tibaut	OŠ Ivana Cankarja Ljutomer
27	Žan Kobetič, Urban Koce	Jožica Medvešek Grobovšek	OŠ Komandanta Staneta Dragatuš
27	Rene Gajšt, Tonja Špes	Marjan Dreo	OŠ Antona Ingoličs Spodnja Polskava
27	Jakob Lovrin, Anže Čelič	Mihael Potočar	OŠ Dolenjske Toplice
27	Pavel Golob, Anej Šilak	Slavica Golob	OŠ dr. Franja Žgeča Dornava
27	Nino Leben, Zoja Sok	Slavica Golob	OŠ dr. Franja Žgeča Dornava
27	Tia Valentinc, Patricija Kučko	Suzana Pacek	OŠ Jurija Dalmatina Krško
26	Grega Rogl, Tobia Jakolič	Anton Bračko	OŠ Franca Lešnika Vuka Slivnica pri Mariboru
26	Anže Movrin, Lev Berginc	Boštjan Sojer	OŠ Danile Kumar
26	Peter Suhoveršnik, Maša Jelšnik	Branka Nareks	OŠ Nazarje
26	Vid Žaren, Žiga Bevc	Daniela Zalokar	OŠ Leskovec pri Krškem
26	Maj Šivic, Gašper Jurca	Franc Šivic	OŠ Danile Kumar
26	Nika Petrovič, Tanja Zajtl	Franc Šolar	POŠ Šentrupert
26	Špela Zeme, Rebeka Mlinarič	Franc Šolar	POŠ Šentrupert
26	Lara Privšek, Leja Povalej	Franc Šolar	POŠ Šentrupert
26	Jure Capel, Luka Fijavž	Franc Švikart	ČD Slovenske Konjice
26	Tanej Cerar Božič, Januš Đukič	Helena Cilenšek	ČD Karavanke Begunje
26	Kristijan Ornik, Tamara Dvoršak	Ivanka Lorenčič	OŠ Sveta Ana
26	Nastja Nemec, Emma Kuzmič	Jakob Madjar	OŠ Sveti Jurij
26	Gaja Smolnikar, Naja Gornjec	Janez, Olga Bauer	Druga OŠ Slovenj Gradec
26	Benjamin Bokal, Tadej Razgoršek	Jože Pikelj, Špela Paš	OŠ Ivana Kavčičs Izlake
26	Aljaž Orličnik, Zala Grabner	Jure Tasič, Polonca Krašovec	OŠ Mislinja
26	Martin Otrin, Maks Jeran	Marjan Koderman	ČD Krtna Dob
26	Krištof Bučar, Lovro Rončević	Mihael Potočar	OŠ Dolenjske Toplice
26	Maja Kozole, Karmen Kavčič	Mirela Zalokar	OŠ Koprivnica
26	Zala Bohorč, Larisa Gortan	Mirela Zalokar	OŠ Koprivnica
26	Leonardo Kegel, Jakob Cvetko	Norbert Jedlovčnik	OŠ Antona Ingoličs Spodnja Polskava
26	Ema Lubanjšek, Monja Kobler	Silvija Tkalec	ČD Alojz Greif Hoče
26	Alida Kiara Abraham, Melisa Barič	Suzana Kovač	Dvojezična OŠ Prosenjakovci

TEKMOVANJE MLADIH ČEBELARJEV

BRONASTO PRIZNANJE			
Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole/društva
25	Anej Mišič, Jan Glavica	Anica Toplak	OŠ Korena
25	Živa Mešel, Katarina Maček	Branko Mešel	POŠ Debro
25	Anja Rožič, Nejc Kapele	Dušan Milinkovič	OŠ Loka Črnomelj
25	Amadej Kolednik, Jan Vidovič	Edvard Hojnik	OŠ Cirkulane
25	Žiga Verčkovnik, Matevž Tasič	Jure Tasič, Polonca Krašovec	OŠ Mislinja
25	Nika Habe, Hana Marija Glas	Marjan Koderman	ČD Krtna Dob
25	Žiga Povhe, Luka Povhe	Marjan Koderman	OŠ Dob
25	Izak Rabič, Marko Vidič	Marjan Koderman	OŠ Janka Modra Dol pri Ljubljani
25	Gregor Bohte, Kazimir Hisz	Mira Svilokos Vukolič	OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert
25	Luka Vettorazzi, Lana Pančur	Silva Erzar	OŠ Stranje
25	Jernej Ploj, Anej Veber	Simona Kocbek	OŠ Miklavž na Dravskem polju
25	Blaž Lesnjak, Živa Kovač	Tomaž Lesnjak	OŠ Bratov Letonja Šmartno ob Paki
25	Anej Fujs	Vinko Perne	Lom pod Storžičem
24	Urh Šarilja, Miha Kvas	Boris Jereb	OŠ Davorina Jenka Cerklje na Gorenjskem
24	Zorna Coklin, Hana Lia Kronovšek	Branka Nareks	OŠ Nazarje
24	Maša Strmčnik	Dominik Pečovnik	OŠ Blaža Arnič Luče
24	Rok Bahor, Absec Franc	Dušan Milinkovič	OŠ Loka Črnomelj
24	Luka Kozar, Adam Žikež	Irena Tibaut	OŠ Ivana Cankarja Ljutomer
24	Gaj Šiško, Iva Rostohar	Jože Cemič	ČD Martin Humek Raka
24	Benjamin Rotar, Anika Vetišek	Jože Pikelj, Špela Paš	OŠ Ivana Kavčiča Izlake
24	Urban Širec, Blaž Jakopič	Karlo Bičanič	OŠ NH Rajka Hrastnik
24	Anja Zmazek, Angelina Vavter Abram	Karlo Bičanič	OŠ NH Rajka Hrastnik
24	Ronja Slavič, Ivona Mes	Marija Andrejč	OŠ Kapela
24	Peter Vuča, Simon Jerina	Marjan Koderman	ČD Dolsko
24	Maruša Hriberšek, Manja German	Monika Dobravc	OŠ Gustava Šiliha Velenje
24	Blaž Rakuša, Jan Šendlinger	Nataša Horvatič Dolamič	OŠ Stročja vas
24	Lovro Jamnik, Tinkara Potočnik	Pavel Praper	OŠ Mežica
24	Pia Krušnik, Iza Teršek	Sabina Tausen	OŠ Griže
24	Lara Žalek, Tjaša Kmetec	Simona Kocbek	OŠ Miklavž na Dravskem polju
24	Anže Knific, Jaka Draksler	Viljem Kavčnik	OŠ Šenčur
23	Nadja Podmenik, Ema Goličnik	Alenka Požarnik	POŠ Šmiklavž
23	Barbi Bajc, Eva Robič	Andrej Jernej	OŠ Slivnica pri Celju
23	Žiga Kos, Urh Lebar	Jože Pikelj, Špela Paš	OŠ Ivana Kavčiča Izlake
23	Leon Kraševac, Jakob Baraga	Marjan Koderman	ČD Dolsko
23	Ines Praznik	Marjan Koderman	OŠ Janka Modra Dol pri Ljubljani
23	Lana Podrenek, Žiga Gajšt	Marjetka Kocuvan	OŠ Markovci
23	Matic Lavrič, Franci Hrstar	Mihael Potočar	POŠ Dvor
23	Miha Stepišnik, Vid Rožič	Miran Kadiš	OŠ neznanih talcev Dravograd
23	Lovro Čož, Tim Kos	Miroslav Hrovat	ČD Trebelno - Mokronog
23	Metka Škrubej, Jaka Škrubej	Monika Dobravc	OŠ Gustava Šiliha Velenje
23	Eva Malajner	Silvija Tkalec	ČD Alojz Greif Hoče

PRIZNANJE O ZA UDELEŽBO NA TEKMOVANJU

Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole/društva
22	Florijan Hodžar, Izak Suhadolnik	Alenka Cör	OŠ Puconci
22	Manca Šemlak	Dominik Pečovnik	OŠ Blaža Arnič Luče
22	Tomi Roškar, Eneja Kreml	Dragica Vereš	OŠ Gornja Radgona
22	Rubi Kolednik, Špela Ilc	Edvard Hojnik	OŠ Cirkulane - Zavrč
22	Nika Koderman, Luka Brbot	Marjan Koderman	OŠ Dob
22	Maj Pirc, Maja Pečnik	Mirela Zalokar	OŠ Koprivnica
22	Simon Starič, Rok Starič	Miroslav Hrovat	ČD Trebelno - Mokronog
21	Doris Kolar, Maja Bradač	Alenka Cör	OŠ Puconci
21	Ruben Kastigar, Tobias Ilc	Brane Borštnik	OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče
21	Živa Rakovič, Rok Ješovnik	Dragica Vereš	OŠ Gornja Radgona
21	Urban Kotnik, Jakob Kališnik	Miran Kadiš	OŠ neznanih talcev Dravograd
21	Filip Krajnc, Maša Hacin	Sabina Tausen	OŠ Griže
20	Nika Brezlan, Neža Krajnc	Andrej Jernej	POŠ Šmartno v Rožni Dolini
20	Maksim Strelec, Žiga Tome	Ismet Čenanović	ČD Petra Močnika Studenci - Pekre
20	Sely Obal, Timea Peršoljanec	Jakob Madjar	OŠ Sveti Jurij
19	Rok Slejko, Jakob Peršolja	Bogdan Bone	OŠ Dobravlj
18	Iva Jaklin, Tiem Marton	Emil Tkalec	OŠ Miška Kranjca Velika Polana
16	Gaja Recko, Aljaž Steble	Andrej Jernej	OŠ Slivnica Pri Celju
15	Žan Balazic, Žiga Trojak	Emil Tkalec	OŠ Miška Kranjca Velika Polana
10	Lars Štumberger	Edvard Hojnik	OŠ Cirkulane
8	Anže Feguš, Aljaž Plošinjak	Edvard Hojnik	OŠ Cirkulane - Zavrč

REZULTATI SREDNJE STOPNJE

Priznanje	zlato priznanje	srebrno priznanje	bronasto priznanje	priznanje za udeležbo
Število točk	39 do 37 točk	36 do 33 točk	32 do 29 točk	do 28 točk

ZLATO PRIZNANJE			
Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole/društva
39	Andreas Krajnc, Marjan Jeseničnik	Andrej Čokl	OŠ Lovrenc na Pohorju
39	Ožbi Očko, Mitja Kositer	Blaž Lovrič	OŠ Selnica ob Dravi
39	Črt Gradišar, Žak Gradišar	Brane Borštnik	OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče
39	Lia Zorko, Nina Dvoršak	Suzana Pacek	OŠ Jurija Dalmatina Krško
39	Irenej Tornič, Aljaž Kerlatec	Vladimir Fajdiga	ČD Postojna
38	Jaka Kočet, Beti Kočet	Andrej Jernej	OŠ Vojnik
38	Matija Žvikart, Blaž Fijavž	Franc Žvikart	ČD Slovenske Konjice
38	Jure Hojkar, Karin Poljanšek	Helena Cilenšek	OŠ F. S. Finžgarja Lesce
38	Erik Medvešek, Jan Blagotinšek	Karlo Bičanič	OŠ NH Rajka Hrastnik
38	Gasper Vrtačnik, Nik Maroh	Marjetka Kocuvan	OŠ Markovci
38	Karla Maček, Daša Žohar	Suzana Pacek	OŠ Jurija Dalmatina Krško

38	Živa Bratkovič, Lana Žnideršič	Suzana Pacek	OŠ Jurija Dalmatina Krško
38	Tomi Šinko, Beno Jud	Jože Kuhar	POŠ Bodonci
38	Žan Šoštar, Ema Tancoš	Damjan Šimenko	OŠ Juršinci
37	Jernej Gačnik	Alenka Knez	OŠ Tržišče
37	Sara Steinbacher, Sara Petrič	Andrej Čokl	OŠ Lovrenc na Pohorju
37	Sara Slamenšek, Saša Špegelj	Andrej Jernej	OŠ Vojnik
37	Peter Vidmar, Matjaž Karanovič	Andreja Smrdelj	OŠ Dekani
37	Andrej Hartman, Aljaž Rihter	Blaž Lovrič	POŠ Gradišče na Kozjaku
37	Urban Erzar Frantar, Simon Zgonc	Boris Jereb	OŠ Davorina Jenka Cerkije na Gorenjskem
37	Martin Golc, Luka Kokot	Edvard Hojnik	OŠ Cirkulane - Zavrč
37	Ruby Čop, Barbara Klinar	Helena Čilenšek	OŠ F. S. Finžgarja Lesce
37	Lara Trojner, Julija Letnik	Ivanka Lorenčič	OŠ Sveta Ana
37	Jasmina Andrejč, Nuša Grobelnik	Majda Tamše Horvat	OŠ Podgorje pri Slovenj Gradcu
37	Andraž Ban, Luka Vindšner	Marjan Koderman	ČD Krtna Dob
37	Kaja Kristovič, Klara Kitak	Marjetka Kocuvan	OŠ Markovci
37	Rok Žerdoner, Igor Jugović	Monika Dobravc	OŠ Gustava Šiliha Velenje
37	Aneja Žmauc, Evelin Munda	Damjan Šimenko	OŠ Juršinci

SREBRNO PRIZNANJE

Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole/društva
36	Tadej Repolusk, Jan Smolar	Aleksander Soršak	OŠ Janka Glazerja Ruše
36	Ela Vičič, Anamarija Morato	Andreja Smrdelj	Obalno ČD Koper
36	Elizej Sterle, Janž Matevž Mohar	Anton Truden	OŠ heroja Janeza Hribarja Stari trg pri Ložu
36	Janja Ravšelj, David Pucelj	Anton Truden	OŠ heroja Janeza Hribarja Stari trg pri Ložu
36	Žan Javornik, Matic Rihter	Blaž Lovrič	POŠ Gradišče na Kozjaku
36	Anja Čuš, Petra Gabrovec	Damjan Šimenko	OŠ Juršinci
36	Katja Ornik, Barbara Dvoršak	Ivanka Lorenčič	OŠ Sveta Ana
36	Lin Maselj, Žiga Božič	Jože Pikelj, Špela Paš	OŠ Ivana Kavčiča Izlake
36	Urška Pogačar, Nika Ravnikar	Jože Pikelj, Špela Paš	OŠ Ivana Kavčiča Izlake
36	Živa Škof, Lea Trenk	Jožef Veselič	OŠ Metlika
36	Anja Kac, Neja Balek	Majda Tamše Horvat	OŠ Podgorje pri Slovenj Gradcu
36	Nika Nardin, Tilen Fink	Mihael Potočar	OŠ Dolenjske Toplice
36	Nik Pribožič, Luka Zakšek	Suzana Pacek	OŠ Jurija Dalmatina Krško
36	Marko Simončič, Žiga Kramer	Špela Bubnjič	OŠ Podbočje
36	Špela Štarkel, Urška Brinovec	Valentina Toman Čremožnik	OŠ Šempeter v Savinjski dolini
36	Andraž Praprotnik, Nik Avsenek	Vinko Perne	ČD Tržič
36	Urška Hudak, Ajša Kavšek	Zlatko Lakner	OŠ Vinica
36	Kris Kukovič, Timotej Rauter	Silva Erzar	ČD Kamnik
35	Matevž Strmišnik, Luka Vujič	Andrej Jus	ČD Domžale
35	Urban Pulko, Uroš Medved	Anica Toplak	OŠ Korena
35	Matic Gosak, Blaž Tacer	Blaž Lovrič	POŠ Gradišče na Kozjaku
35	Jani Bratož, Andraž Samec	Bogdan Bone	OŠ Dobravljje
35	Andrej Slokar, Luka Bole	Bogdan Bone	OŠ Dobravljje
35	Primož Kvas, Samo Erzar Frantar	Boris Jereb	OŠ Davorina Jenka Cerkije na Gorenjskem
35	Rupnik Jernej, Aleksander Ambrož	Boris Knez	OŠ Kajetana Koviča Poljčane
35	Nik Nemanič, David Savič	Jožef Veselič	OŠ Metlika
35	Dora Sušec, Amadea Buci	Majda Tamše Horvat	OŠ Podgorje pri Slovenj Gradcu
35	Miha Polanšek, Gal Povsod	Marija Šepul	ČD Črna na Koroškem
35	Gorazd Podlesnik, Aleksander Špes	Norbert Jedlovčnik	OŠ Antona Ingoliča Spodnja Poljskava
35	Mirta Brajter, Luka Peter Romšak	Silva Erzar	ČD Kamnik
35	Mihael Cep, Peter Cep	Tatjana Vedlin	OŠ Majšperk
35	Danilo Kerec, Partik Jančič	Branka Šemen in Marija Balažic	OŠ Veržej
34	Matevž Gačnik, Jan Jelenc	Alenka Knez	OŠ Tržišče
34	Jaka Lenček, Anže Paternoster	Andrej Jus	OŠ Domžale
34	Ana Sojer, Nika Šmic	Boštjan Sojer	OŠ Danile Kumar
34	Pia Ziačič Veselič, Vita Fir	Jožef Veselič	OŠ Metlika
34	Nejc Šimec, Mihael Matkovič	Jožica Medvešek Grobovšek	OŠ Komandanta Staneta Dragatuš
34	Luka Lazar, Žiga Podlogar	Lidija Martinič	OŠ Šentjanž
34	Mihael Bogdan, Blaž Kuzma	Nataša Horvatič Dolamič	OŠ Stročja vas
33	Vid Tevš, Matjaž Suhoveršnik	Anda Kavčič	OŠ Frana Kocbeka Gornji Grad
33	Nika Štefanec, Suzana Žugman	Anica Toplak	OŠ Korena
33	Žiga Božič, Aleš Oberč	Jože Cemič	ČD Martin Humeck Raka
33	Janja Hari, Filip Vukovič	Jože Matavž	OŠ Gornja Radgona
33	Žana Žohar, Maša Kaker	Marija Šepul	ČD Črna na Koroškem
33	Amanda Kaučič Rajšp, Tevž Starovasnik	Slavica Trstenjak	OŠ dr. Antona Trstenjaka Negova
33	Aleks Kozar, Alen Kozar	Slavica Trstenjak	OŠ dr. Antona Trstenjaka Negova
33	Leon Kreft, Tim Dolar	Tomaž Lesnjak	OŠ Bratov Letonja Šmartno ob Paki
33	Leon Volavc, Kristjan Volavc	Branka Šemen in Marija Balažic	OŠ Veržej
33	Žiga Jančič, Vid Pogorevc	Milan Memik	OŠ Zreče
33	Luka Čebren, Rok Mihelj	Boris Birs	OŠ Branik

BRONASTO PRIZNANJE

Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole/društva
32	Nina Vertnik, Natalija Vertnik	Franc Žvikart	ČD Slovenske Konjice
32	Nik Rantaša, Tilen Bratkovič	Jože Matavž	OŠ Gornja Radgona
32	Tjaša Skerlovnik, Timea Orter	Sabina Tausers	OŠ Griže
32	Urh Grlic, Miha Omejc Burger	Viljem Kavčnik	OŠ Senčur
32	Luka Vales, Nik Ličen	Boris Birs	OŠ Branik
31	Nik Vincek, Mitja Suhoveršnik	Anda Kavčič	OŠ Frana Kocbeka Gornji Grad
31	Brina Lipnik, Barbara Ferlinc	Anton Bračko	OŠ Franca Lešnika-Vuka Slivnica pri Mariboru
31	Sara Volgemut, Lia Žunec	Dejan Peklar	OŠ Janka Padežnika Maribor
31	Aljoša Markovič, Luka Šadl	Jože Matavž	OŠ Gornja Radgona
31	Tilen Hudelja, David Gorše	Jožica Medvešek Grobovšek	OŠ Komandanta Staneta Dragatuš
31	Tomi Kolarič, Teo Wajs	Marija Andrejč	OŠ Kapela
31	Klemen Uršič, Kaja Frece	Marjan Koderman	OŠ Janka Modra Dol pri Ljubljani
31	Klemen Prevorčič, Karolina Prevorčič	Pavel Praper	OŠ Mežica

TEKMOVANJE MLADIH ČEBELARJEV

31	Nuša Krajnc, Melani Štumperger	Simona Kocbek	OŠ Miklavž na Dravskem polju
31	Urša Mlakar, Julija Pihler	Slavica Golob	OŠ dr. Franja Žgeča Dornava
31	Saša Leben, Vivien Peteršič	Slavica Golob	OŠ dr. Franja Žgeča Dornava
31	Anastazija Balajc, Nina Novak	Suzana Kovač	Dvojezična OŠ Prosenjakovci
31	Hana Bizjak, Pija Lesnjak	Tomaž Lesnjak	OŠ Bratov Letonja Šmartno ob Paki
31	Jon Žnidarčič, Neža Verzelak	Valentina Toman Čremožnik	OŠ Šempeter v Savinjski dolini
31	Ana Kovše, Blaž Ratej	Milan Mernik	ČD Loče
30	Nika Mulec, Liessa Brandsteter	Anica Toplak	OŠ Korena
30	Max Jerovčnik, Alexander Bric	Branka Nareks	OŠ Nazarje
30	David Golc, Nik Širovnik	Edvard Hojnik	OŠ Cirkulane - Zavrch
30	David Tkalič, Gašper Koren	Marija Andrejč	OŠ Kapela
30	Anže Colarič, Marko Pirc	Špela Bubnjič	OŠ Podbočje
30	Leon Gorišek, Eva Kovačič	Viljem Krajnc	OŠ Dobje
29	Aleksej Tevž, Jani Lamprečnik	Anda Kavčič	OŠ Frana Kocbeka Gornji Grad
29	Lara Kralj, Tjaša Rajtmajer	Anton Bračko	OŠ Franca Lešnika Vuka Slivnica
29	Živa Žurga, Katjuša Salemovič	Dejan Peklar	OŠ Janka Padežnika Maribor
29	Nik Strah Tratar, Filip Vrabec	Miroslav Hrovat	ČD Mokronog - Trebelno
29	Tinkara Žolnir, Tinkara Vengust	Valentina Toman Čremožnik	OŠ Šempeter v Savinjski dolini
PRIZNANJE ZA UDELEŽBO NA TEKMOVANJU			
Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole/društva
28	Maj Malečkar Novak, Brin Lipovž	Daniela Zalokar	OŠ Leskovec pri Krškem
28	Matjaž Aristovnik, David Strmčnik	Drev Stanislav	OŠ KDK Šoštanj
28	Mitja Horvat, Luna Sara Kalamar	Suzana Kovač	Dvojezična OŠ Prosenjakovci
27	Tilen Majhenič, Žan Gorjanc	Tatjana Vedlin	OŠ Majšperk
26	Teja Vrečko, Lara Mavrič	Ismet Čenanović	ČD Petra Močnika Studenci Pekre
26	Anže Gorenc, Nejc Matjašec	Lidija Martinčič	OŠ Šentjanž
25	Domen Čurk, Jernej Rožič	Dušan Milinkovič	OŠ Loka Črnomelj

REZULTATI VIŠJE STOPNJE

Priznanje	zlato priznanje	srebrno priznanje	bronasto priznanje	priznanje za udeležbo
Število točk	50 do 48 točk	47 do 43 točk	42 do 38 točk	do 37 točk

ZLATO PRIZNANJE			
Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole/društva
50	Nik Javornik, Lucija Pliberšek	Gorazd Potisk	Lesarska šola Maribor
50	Danijel Planinšek	Jože Boštjančič	OŠ Mengeš
49	Urška Ana Horvat, Jože Žunič	Zlatko Lakner	OŠ Vinica
48	Luka Kričej, Aljaž Vute	Blaž Lovrič	OŠ Selnica ob Dravi
48	Marko Kričej	Blaž Lovrič	OŠ Selnica ob Dravi
SREBRNO PRIZNANJE			
Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole/društva
47	Anej Kostrevc, Špela Popovič	Valter Popovič	ČD Henrik Peternel Celje
45	Rok Borak, Vesna Trojanšek	Viljem Kavčnik	OŠ Šenčur
45	Nika Mravinec, Patricija Selakovič	Zlatko Lakner	OŠ Vinica
44	Michelle Vrbanič, Sara Vrečun	Erna Hafner	Biotehniška šola Maribor
43	Jakob Pulko, Ivan Praznik	Kristina Dolinar Paulič	Biotehniška šola Maribor
43	Eva Glunec, Mihej Mukenauer	Kristina Dolinar Paulič	Biotehniška šola Maribor
43	Domen Stojkovski, Rok Merhar	Marko Hrastelj	Center biotehnike in turizma Grm Novo mesto
BRONASTO PRIZNANJE			
Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole/društva
42	Primož Simonič, Valentin Nemanič	Marko Rožič	Srednja šola Črnomelj
38	Uroš Meglič, Martin Perne	Vinko Perne	ČD Tržič
PRIZNANJE ZA UDELEŽBO NA TEKMOVANJU			
Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole/društva
37	Nejc Fartek, Matej Lovenjak Marič	Jože Kuhar	POŠ Bodonci
34	Marcel Gajšt, Štefan Piko	Gorazd Potisk	Lesarska šola Maribor

Nalgesin® S
ustavi bolečino,
preden bolečina
ustavi vas.

Hitri rešitev
Pri glavobolu, zoboboli,
mehurastih bolečinah,
bolečinah v mišicah
in sklepih.

V hitrem ritmu življenja vas bolečina lahko hitro ustavi.
Zato imejte pri roki Nalgesin S, ki se zaradi posebne učinkovine
hitreje absorbira, doseže mesto bolečine in jo hitro ustavi.

Nalgesin® S – hitra rešitev za bolečino.
www.nalgesin.si

Nalgesin S vsebuje natrijev naproksenat.

KRKA
Naša inovativnost in znanje
za učinkovite in varne
izdelke vrhunske kakovosti.

Pred uporabo natančno preberite navodilo! O tveganju in neželenih učinkih se posvetujte z zdravnikom ali s farmacevtom.

40. državno srečanje in tekmovanje mladih čebelarjev

ČZS je v sodelovanju z OŠ Gustava Šiliha Velenje, ČD Velenje in Mestno občino Velenje v soboto, 6. maja 2017, pripravila 40. državno srečanje in tekmovanje mladih slovenskih čebelarjev. Tokratnega tekmovanja se je v spremstvu 96 mentorjev

Foto: MB

Foto: MB

Veselite nad doseženim uspehom

udeležilo 546 mladih čebelarjev (280 jih je tekmovalo na nižji, 236 na srednji in 30 na višji stopnji). Sladka posebnost letošnjega tekmovanja so bile naloge iz sklopa prepoznavanje sortnosti medu. Pravilne odgovore je bilo možno najti šele po preizkušanju vzorčkov medu. OŠ Gustava Šiliha Velenje, ČD Velenje in Mestni občini Velenje se zahvaljujemo za odlično koordinacijo

Naslednjim donatorjem in pokroviteljem 40. tekmovanja mladih čebelarjev Velenje 2017 se iskreno zahvaljujemo za njihovo velikodušno sodelovanje: Atelšek d. o. o., Belokranjski hram, Čebelarstvo Bukovšek, Čebelarstvo Noč, Čebelarstvo Pislak Bali, Ekokult d. o. o., Eurokom d. o. o., Hofer trgovina d. o. o., Krka, tovarna zdravil, d. d. Novo mesto, Logar trade d. o. o., Matevž Strgar s. p., Miha Kunstelj, s. p., Mizarstvo Kočet, Mizarstvo Krže, Pansan d. o. o., Semenarna Ljubljana d. o. o., Tiskarna Medium d. o. o.

tega množičnega dogodka, ki je ob svoji okrogli obletnici po številu udeležencev presegel vsa dosedanja tekmovanja. Na zaključni prireditvi nas je kot visoki predstavnik Republike Slovenije pozdravil podpredsednik državnega zbora Matjaž Nemec. Predsednik ČZS Boštjan Noč pa je ob okrogli obletnici TMC izpostavil letošnjo prejemnico nagrade Petra Pavla Glavarja Danielo Zalokar, ki je mentorica že več kot 40 let in se je edina udeležila vseh dosedanjih tekmovanj.

MB

Najboljše poslikave panjskih končnic v letu 2017

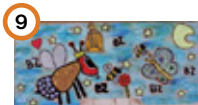
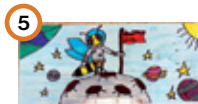
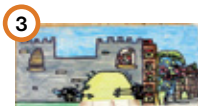
V okviru 40. tekmovanja in srečanja mladih čebelarjev v Velenju so bili razglašeni tudi zmagovalci osmega natečaja za najboljšo poslikavo panjske končnice. Na natečaju je sodelovalo 38 mentorjev čebelarskih krožkov s 158 panjskimi končnicami. Komisija (mag. Andreja Kandolf Borovšak, Nataša Klemenčič Štrukelj, Marko Borko) je poslikave panjskih končnic anonimno ocenjevala po vnaprej določenih merilih: izpovednost, izvirnost, tehnična izpopolnjenost in estetika. Komisija je izbrala deset najboljših poslikav. Vsem mladim slikarskim talentom in tudi njihovim mentor-

jem čestitamo za njihov uspeh!

MB

REZULTATI NATEČAJA:

1. mesto: Andraž Rajher, 10 let, OŠ Ljudski vrt Ptuj; 2. mesto: Jernej Rupnik, 13 let, OŠ Kajetana Koviča Poljčane; 3. mesto: Ela Korošec, 8 let, OŠ F. S. Finžgarja Lesce; 4. mesto: Janja Ravšelj, 14 let, OŠ Stari trg pri Ložu; 5. mesto: Gaja Peternel, 9 let, OŠ F. S. Finžgarja Lesce; 6. mesto: Lenart Primc, 6 let, OŠ Miroslava Vilharja Postojna; 7. mesto: Urban Rozman, 12 let, OŠ Dr. Janeza

Mencingerja; 8. mesto: David Pucelj, 13 let, OŠ Stari trg pri Ložu; 9. mesto: Laura Recer, 7 let, OŠ Loka Črnomelj; 10. mesto: Emma Kuzmič, 11 let, OŠ Sveti Jurij.

Delavnica fotografiranja opraševalcev

K sodelovanju v fotosekciji ČZS vabimo nove člane. Za vse njene člane in druge zainteresirane pripravljamo delavnico fotografiranja opraševalcev, ki jo bo vodil g. Franc Šivic, dipl. inž. gozdarstva ter uveljavljeni čebelarski fotograf. Delavnica ponuja odlično priložnost za

fotografiranje vseh vrst opraševalcev (čebel, čmrljev, čebel samotark, metuljev ipd.) ter ustvarjanjem fotografij za mednarodni fotonatečaj ČZS. Naj vas ne skrbi, če še nimate svojega makro objektiv, saj se boste lahko preizkusili na izposojenem fotoaparatu.

Delavnica bo potekala v drugi polovici junija 2017. Točen datum, uri in kraj bomo objavili naknadno na spletni stra-

ni ČZS. Pristojbina za sodelovanje na delavnici je 17 EUR/udeleženca. Prijave na delavnico zbiramo na e-naslovu: marko.borko@czs.si. Ob prijavi obvezno navedite ime in priimek, naslov (ulica, hišna številka, številka pošte, kraj), tel. št. in e-naslov. Prijave zbiramo do vključno 12. junija 2017. Na voljo je največ 20 prostih mest, zato pohitite s prijavo!

ČZS

Naravoslovni dan za učence: Od cveta do medu

Foto: Arhiv ČŠOD

Sodelovanje med Centrom šolskih in obšolskih dejavnosti (ČŠOD) in ČZS se je začelo leta 2013. ČŠOD je javni zavod, ki se ukvarja z izobraževanjem osnovno- in srednješolcev. Skupaj s ČZS že četrto leto organiziramo naravoslovne dneve. Program poteka na Brdu pri Lukovici, kjer je sedež ČZS. Naravoslovni dnevi učence popeljejo v svet čebel in so vsako pomlad dobro obiskani.

Učenci se seznaniijo z življenjem čebel, ogledajo si čebelnjak in opazovalni panj, obišejo čebelarstvo učno pot in spoznajo medovite rastline, ki so posajene v okolici. Spoznajo zgradbo čebele, njeno družbeno življenje, pomen čebel za človeka (opraševanje) in tradicijo čebelarstva v Sloveniji, ki se odraža tudi v ljudski umetnosti (panjske končnice, čebelnjaki). Učenci vidijo čebelarstvo opremo in spoznajo poklic čebelarja. Ob ogledu krajšega filma o čebelah pogledajo čebele in njihove dejavnosti skozi oči kamere, ki jim njihov svet še bolj približa. V laboratoriju se seznaniijo z analizami medu. Degustacija različnih vrst medu ostri njihov okus, učenci iščejo razlike med okusi in se odločajo, kateri jim je bolj všeč. Učenci se lahko udeležijo tudi različnih delavnic: izdelajo svečko iz naravnega voska, oblikujejo štampiljko z motivom čebele, izdelajo »razredni« čebelnjak. Za mlade ustvarjalce bomo letos pripravili tudi tekmovanje. Nagrada bo sladka!

Skupne dejavnosti ČZS in ČŠOD

Sodelovanje ČZS in ČŠOD poteka v okviru obiskov šolskih skupin, ki se izvajajo maja in junija. Okvirno število otrok, ki v tem projektu obišejo Čebelarstvo Slovenije, se giblje med 600 in 700. Ekskurzija po navadi traja približno 4 ure. Ponujeni programi obiskov:

- A. vodenje po učni poti in film;
- B. vodenje po učni poti, degustacija medu ter delavnica.

Vodenje skupin poteka pod okriljem ČZS, pri izvedbi delavnic pa sta v pomoč predstavnici ČŠOD. Program se tudi dopolnjuje in vedno je kaj novega in zanimivega.

Matej Mandelj, tajnik ČZS

Več informacij o naravoslovnem dnevu dobite na naslovu arboretum@csod.si. Naj med!

Aleša Carli in Mojca Demšar, ČŠOD

»Kar sejemo, to žanjemo« – sončnice in različne možnosti uporabe

Projekt »Kar sejemo, to žanjemo« je namenjen spodbujanju setve sončnic. Rastlina, ki je koristna tako za čebele kot tudi za kmete in seveda za slovenskega potrošnika, je vsestransko uporabna. V celoti izkoriščamo in uporabimo vse dele rastline. Je bogata paša za čebele in druge opraševalce, listi so krma za živino, iz stebela pridelujemo celulozo in semena uporabljamo za pridobivanje olja ali kot dodatek jedem. Poleg tega pa so uporabni tudi:

- Cela ali zdrobljena semena se uporabljajo za posebne vrste kruha in peciva.
- Pražena in zmleta semena sončnic lahko zamenjajo kavni nadomestek iz žitnih zrn.
- Stranski proizvod pri predelavi olja je tudi sončnična pogača, ki se uporablja za hrano živalim.
- Suhe pogače lahko uporabljamo tudi v prehrani ljudi, bodisi zdrobljene bodisi zmlete v moko (drobljence lahko zakuhamo v enolončnice ali pa jih zamešamo v nadeve za potice, zavitke ...).
- Za grizljanje so primerna oluščena, surova ali pražena in osoljena semena, pogosto z okusom česna in medu.
- Za prehrano ptic se pripravljajo maščobne pogače, kjer so različna semena zamešana v raztopljen loj.
- Solata iz mladih cvetnih listov, sesekljanih med skuto, in prelita s smetano je posebna poslastica.
- Mlada, še zaprta cvetišča pripravljajo ponekod na podoben način kot mesnate glavice artičok.
- Iz rumenih jezičastih cvetov pridobivajo barvila za tkanine in živilske izdelke, na primer za maslo, margarino in sir, ki so zaradi rumenega odtenka običajno za potrošnike privlačnejši.

- Rastline so lahko za krmo, sveže ali silirano, zlasti v času cvetenja do voščene zrelosti semen.
- Luščine se uporabljajo, podobno kot ajdove in pirine, za polnilo igrač, vzglavnikov in ležišč.

V Tovarni olja Gea, kjer proizvajajo hladno stiskano bio sončnično olje iz ekološke pridelave, so pripravili zanimiv prispevek o njegovem pridobivanju in prehranski vrednosti tega proizvoda. Del prispevka objavljamo v nadaljevanju, v celoti pa ga bomo objavili na spletni strani ČZS.

GEA bio sončnično olje je proizvedeno iz najkakovostnejših semen ekološke pridelave. Pridobivajo ga z mehanskim stiskanjem oluščene sončničnega semena iz ekološke pridelave, brez dodane toplote. Ko se po stiskanju olje po naravni poti usede in zbistri, se usedlina odstrani, bistro

olje pa se napolni v steklenice. Semena vsebujejo 38–48 % olja, kar pomeni, da za 1 l sončničnega olja potrebujemo pribl. 2,8–2,3 kg oluščenih sončničnih semen.

Olje je zlato rumene barve in prijetnega okusa po sončničnih semenih.

Odlikuje ga visoka vsebnost večkrat nenasičenih maščobnih kislin, ki prispevajo k vzdrževanju normalne ravni holesterola v krvi. Olje je naravni vir vitamina E, ki ščiti celice pred oksidativnim stresom.

Primerno je za pripravo vseh vrst

solat, solatnih krem in nadevov, prelivov in drugih hladnih jedi. Odlično je tudi za dušenje in pečenje, zlasti palačink in drugih sladic.

Nataša Klemenčič Štrukelj,
svetovalka JSSČ

Partnerji in botri v projektu »Kar sejemo, to žanjemo«

Kmetijsko gozdarska
zbornica Slovenije

ATOTECH

Dergan, razvoj in
svetovanje, d. o. o.

medium
fisk & design

Kvašeni medeni štrukeljci s sončničnimi semeni

Semena sončnic lahko uporabite kot nadev
za okusne kvašene medene štrukeljce.

SESTAVINE

Za testo: 200 g tatarske ajdove moke ali prosene moke, 400 g bele pšenične moke, 100 g masla ali sončničnega olja, 2 jajci, 2 do 3 dl mleka ali vode, 50 g sladkorja, 20 g kvasa, malo soli.
Za nadev: 250 g medu, 400 g zmletih ali v možnarju stolčenih sončničnih semen, 1 dl smetane za kuhanje, 2 jajci, 50 g drobtin, 5 g ali malo cimeta, 200 g suhih marelic. **Za premaz:** 1 jajce, 100 g smetane za kuhanje, 100 g sončničnih semen.

PRIPRAVA

Kvas zdrobimo, ga premešamo z žlico moke in žličko sladkorja ter gladko vmešamo s 1/2 dl mlačne vode ali mleka. Pustimo, da vzhaja 10 minut. Posebej vmešamo maslo z jajcema in sladkorjem, dodamo moko, kvas in po potrebi prilijemo mleko. Mešanico solimo in mešamo ter stepemo v gladko testo. Testo postavimo na toplo, da vzhaja. Medtem ko testo vzhaja, pripravimo nadev. Sončnična semena rahlo popražimo v ponvi ali pečici, da zadišijo. Dodamo med in ga počasi raztopimo ter ohladimo. Dodamo smetano in zapenjeni jajci, drobtine in nekoliko cimeta. Vse skupaj dobro premešamo. Marelice razrežemo na majhne kocke. Vzhajano testo razvaljamo, kolikor je mogoče na tanko, in nadev enakomerno premažemo po testu. Posujemo z drobno narezanimi marelicami. Nato testo zvijemo in ga narežemo na 8–10 cm velike štrukeljce. Štrukeljce polagamo v namaščen pekač nekoliko odmaknjene drugega od drugega. Postavimo jih na toplo in pazimo, da vzhajajo le do polovice. Premažemo jih s smetano, ki ji dodamo jajca, posujemo s sončničnimi semeni in pečemo pri temperaturi 190 °C 30 do 40 minut.

Foto: Marija Horvat

Svoj recept pošljite na e-naslov: natasa.strukelj@czs.si

Avtorica recepta: Marija Horvat,
Izobraževalni center Piramida Maribor

Pridobivanje medu iz deviškega satja – vabljeni na strokovno razpravo

Med, ki ga izdelajo čebele, je najvišje kakovosti; čebelar kakovosti ne more izboljšati, kvečjemu jo z neprimernim rokovaljem lahko poslabša. Za pridobivanje medu je najboljša deviška satje,

ki ni bilo nikoli pod vplivom zdravil za zatiranje varoj. Pridobivanje medu iz deviškega satja bi morala biti usmeritev vsakega čebelarja. Kako pridobivati med iz deviškega satja v AŽ-panju, vam bo na strokovni razpravi tudi praktično predstavil g. Franc Kobe, mag. Marko Hrastelj pa bo predstavil svojo prakso v nakladnem panju. Vabim

vas, da se nam pridružite **12. 6. 2017 ob 16.00** v čebelnjaku v Centru biotehnike in turizma Grm Novo mesto, Sevno 13. Zaradi lažje organizacije vas prosimo, da svoj prihod predhodno sporočite na 040/436 514 ali andreja.kandolf@czs.si. Vljudno vabljeni!

Andreja Kandolf Borovšak,
svetovalka JSSČ

Promocija medu, vključenega v evropske sheme kakovosti

V mesecu marcu smo začeli izvajati projekt promoviranja evropskih shem kakovosti »Enjoy it's from Europe«. V prvih treh mesecih smo se posvetili predvsem raziskavi trga, pripravi **kommunikacijske strategije** in predstavitvi shem kakovosti vam, čebelarjem. Čebelarji, ki ste se udeležili čebelarškega praznika v Laškem, ki je bil to leto izključno posvečen **predstavitvi shem kakovosti**, ste tako lahko opazili svežino nove promocijske kampanje, namenjene promociji **zaščitene geografske označbe**, ki jo nosi **Slovenski med**, in **zaščitene označbe porekla**, ki ga nosita **Kočevski gozdni med in Kraški med**. Za čebelarje smo tako izvedli že kar nekaj predstavitev projekta, organizirali delavnico in dogodek na ČZS, izvedli državno tekmovanje

mladih krožkarjev, ki smo ga nadgradili s prepoznavanjem različnih medov, vključenih v sheme kakovosti, ipd. Največji dogodek, namenjen predstavitvi shem, pa je bil zagotovo dogodek na čebelarškem prazniku.

S ciljem predstavitve shem smo na ČZS postavili **stalno razstavo**, ki predstavlja našo tradicijo, čebelo in seveda med, vključen v sheme kakovosti. Razstavo sestavljajo trije stebri s po štirimi stranicami velikosti 1 x 2 metra. Stebri so razstavljeni in premični, kar pomeni, da je razstavo možno prestaviti na kakšno drugo lokacijo. Predvidena je tudi nadgradnja z interaktivnim zaslonom, ki bo omogočal podrobnejši pregled vsebin, povezanih s čebelarstvom in shemami kakovosti medu, ter predvajanje video vsebin, povezanih s čebelarstvom. Razstava pomeni veliko pridobitev za čebelarski center in boljše možnosti za predstavitev slovenskega čebelarstva, ki se ponša s kar tremi zaščitami medu na evropski ravni.

V okviru projekta smo izdali tudi zgibanko v 50.000 izvodih, ki nas bo poleg panojev, transparenta, promocijskih stojnic spremljala na vseh dogodkih, sejnih, prireditvah ipd. V enaki celostni podobi bodo čebelarjem, ki bi se želeli pridružiti kateri od teh evropskih shem kakovosti in s tem dokazati svojim kupcem, da delajo dobro, na voljo tudi plakati.

V prihodnjih mesecih bosta sledila še nova spletna stran, ki bo namenjena predstavitvi kakovostnih shem medu širši javnosti, in snemanje kratkega promocijskega filma, v jesenskem času pa začnemo oglasno kampanjo v medijih. Oglasna kampanja bo poleg TV-oglasov, radijskih oglasov, oglasov v tiskanih medijih in na »big board« panojih vključevala sodelovanje na sejnih AGRA, MOS in Narava in zdravje.

Tanja Magdič, vodja projekta

Povabilo čebelarjem

Če si želite, da bi bili tudi sami del te velike zgodbe v naslednjih treh letih, vas vabimo, da se nam pridružite. Vse, ki ste že vključeni v kakovostne sheme, vabimo, da nam sporočite svoj interes za sodelovanje na sejnih. Informativne prijave za sodelovanje na sejnih AGRA, MOS in Narava in zdravje zbira-

mo na e-naslovu tanja.magdic@czs.si. Prav tako vabimo, da nam sporočite morebitne lokalne dogodke, ki se jih nameravate udeležiti, in pomagali vam bomo, da boste na teh dogodkih opaznejši in prepoznavnejši.

Prav tako vabimo nove zainteresirane čebelarje, da se pridružite najboljšim in na ta način **dokažete**

svojim kupcem, da delate dobro, da je vaš med višje kakovosti in z znanim poreklom! Vključevanje v sheme kakovosti je priložnost, ki je ne smete zamuditi! Informacije glede pogojev za vključitev v sheme kakovosti prejmete pri Nataši Lilek po telefonu 01/729 61 29 ali preko e-pošte na natasa.lilek@czs.si.

Čebelarstvo na 55. sejmu AGRA

Na 55. mednarodnem kmetijsko-živilskem sejmu AGRA bosta ČZS, JSSČ, in ČZD Pomurja od sobote, 26., do četrta, 31. avgusta 2017, tradicionalno predstavili čebelarstvo in najnovejša strokovna spoznanja. Na stojnici ČZS, JSSČ, in ČZD Pomurja bo sejem vse dni krasila čebelarska razstava, potekala bo predstavitev evropskih shem kakovosti medu, osladile ga bodo pokušine

medu, oživele pa delavnice za otroke, ki jih bodo izvajale vzgojiteljice Vrtca Manka Golarja Gornja Radgona. Čebelarsko dogajanje bo še posebej živahno in strokovno okrepljeno v nedeljo, 27. avgusta, na sejmski dan čebelarjev. Tedaj bosta potekali strokovni razpravi o sistematičnem mentorskem vodenju čebelarjev začetnikov v čebe-

larskih društvih ter o pomenu spodbujanja sejanja sončnic, ki poteka v okviru projekta »Kar sejemo, to žanjemo«, Pomurski sejem d.d. pa bo čebelarjem podelil priznanja z ocenjevanja medu z mednarodno udeležbo. Podrobnejši program dneva čebelarjev bo objavljen v prihodnji številki glasila SČ.

Lidija Senič, vodja služb ČZS

Najava javnih razpisov iz programa ukrepov na področju čebelarstva

Obveščamo vas, da bo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS predvidoma **9. junija 2017** v skladu

z Uredbo o izvajanju programa ukrepov na področju čebelarstva 2017–2019 (Ur. l. RS, št. 73/16) na svojih spletnih straneh objavilo tri javne razpise, in sicer za tehnično pomoč čebelarjem, racionalizacijo sezonske selitve panjev in subvencioniranje vzreje čebe-

ljih matic. Rok za oddajo vlog začne teči peti dan po objavi javnega razpisa v Uradnem listu začetkom ob 9. uri in traja do zaprtja javnega razpisa oziroma do 31. julija 2017.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Uradne ure za svetovanje o javnem razpisu za tehnično pomoč

Javna svetovalna služba v čebelarstvu (JSSČ) bo po objavi javnega razpisa za tehnično pomoč čebelarjem, ki je predviden 9. junija, kot pomoč pri pripravi njihovih vlog v različnih krajih po Sloveniji organizirala uradne

ure. Vsem, ki imate namen kandidirati na omenjeni razpis, predlagamo, da si pravočasno pripravite vsa veljavna potrdila o usposabljanjih ter račune in potrdila o plačilih, ki bodo kot priloga sestavni del vloge za prijavo na javni razpis. Na svoji upravni enoti preverite, ali imate urejeno številko KMG MID (ob morebitnem črpanju sred-

stev iz ukrepov skupne kmetijske politike, med katere sodi tudi tehnična pomoč čebelarjem, racionalizacija sezonske selitve panjev in subvencioniranje vzreje čebeljih matic, mora imeti kmetijsko gospodarstvo poleg nosilca KMG MID določenega tudi njegovega namestnika).

Lidija Senič, vodja služb ČZS

Svetovanje pri določanje vrste medu

Čebelarji, ki imajo težave pri določanju medu, se za pomoč lahko obrnejo na svetovalce za zagotavljanje varne hrane Javne svetovalne službe v čebelarstvu.

Mag. Andreja Kandolf Borovšak, svetovalka JSSČ

Ponedeljek, 12. 6. 2017	
Sedež ČZS, Brdo pri Lukovici 8, Lukovica	11.–17. ure
Pisarna JSSČ v ČRIC Gorenjske, Rožna dolina 50a,	11.–17. ure
Pisarna JSSČ, Ulica Štefana Kovača 40, Murska Sobota	12.–17. ure
Pisarna JSSČ v KD, Dobrna 1a, Dobrna	11.–17. ure
Društveni prostori ČD Dravograd, Meža 10, Dravograd	12.–17. ure
Pri Atelšku, Povir 52, Sežana	11.–17. ure
Torek, 13. 6. 2017	
Pisarna ČD Ptuj in ZČD Ptuj, Trstenjakova 9, Ptuj	9.–11. ure
Pisarna JSSČ, Streliška ulica 50, Maribor	12.–15. ure
Sedež ČZS, Brdo pri Lukovici 8, Lukovica	10.–15. ure
Grm Novo mesto – Center biotehnike in turizma, Sevno 13, Novo mesto	10.–16. ure
Dom čebelarjev Brode, Brode 37, Škofja Loka	10.–15. ure

Organizirajte senzorično ocenjevanje medu 2017 – poziv za izvajalce

K sodelovanju vabimo izvajalce letošnjih senzoričnih ocenjevanj medu, ki bodo ocenjevanje izvedli v skladu s Pravilnikom o senzoričnem ocenjevanju medu (UO ČZS, 26. 5. 2014) in **ki želijo v letu 2017 sodelovati tudi na**

senzoričnem ocenjevanju za izbor državnega prvaka. Zainteresirani izvajalci morajo na naslov ČZS, Brdo 8, 1225 Lukovica, ali na e-naslov matej.mandelj@czs.si najpozneje do **20. junija 2017** posredovati naslednje podatke: razpisano kategorijo senzoričnega ocenjevanja (slovensko, mednarodno), datum, kraj in ure sprejemanja vzorcev, datum senzoričnega ocenjevanja medu, datum sklepne slovesnosti,

višino kotizacije ter ime in priimek osebe za stik za dodatne informacije. Izvajalci senzoričnih ocenjevanj, ki prijave ne bodo oddali pravočasno in ocenjevanja ne bodo izvedli v skladu z veljavnim Pravilnikom o senzoričnem ocenjevanju medu, v tem letu ne bodo mogli sodelovati na državnem senzoričnem ocenjevanju.

Matej Mandelj, tajnik

Dan odprtih vrat slovenskih čebelarjev 2017

Slovenski čebelarji bomo letos ponovno dokazali svojo prepoznavnost in povezanost na dogodku Dan odprtih vrat slovenskih čebelarjev 2017. Do

godek bo potekal v več kot 130 čebelarških društvih po Sloveniji. Čebelarška društva bodo odprla vrata svojih čebelnjakov **v petek, 9. junija 2017**, oziroma se bodo prilagodila lokalnim praznikom in odprla svoja vrata že pred oz. po uradno napovedanem datumu.

Dogodek od dnevu odprtih vrat slovenskih čebelarjev društva organizirajo že tradicionalno. To je priložnost za čebelarje, da splošni javnosti predstavimo pomen opravljanja čebelarstva dejavnosti in avtohtone kranjske čebele kot pomembne opraševalke za kme-

tijstvo in pridobivanje hrane. Pokaže-
mo jim postopke pridobivanja medu,
ki so marsikomu še vedno neznanka.
Čebelarji bomo obiskovalcem predsta-
vili čebeljo družino, njeno bivališče,
člane čebele družine, satje, kje čebele
skladiščijo med, cvetni prah, propolis,
čebelarjeve pripomočke in čebelarjeva
opravila. Poudarili bomo pomen saje-

nja medovitih rastlin, glavne paše na
posameznem območju in dejavnosti,
s katerimi lahko vsak posameznik pri-
pomore k ohranitvi čebel.

ČZS, JSSČ, bo k sodelovanju pova-
bila slovenske občine in župane z na-
menom, da se pridružijo dogodkom
v lokalnih okoljih. Povabili bomo tudi
predstavnike državnih organov in in-

stitucij. Na ČZS še vedno lahko pre-
vzamete promocijski material, ravno
tako plakate, ki so namenjeni promo-
ciji dogodka. Vse dodatne informacije
v zvezi z dogodkom dobite na ČZS,
JSSČ, na 01/729 61 04 ali natasa.strukelj@czs.si.

Nataša Klemenčič Štrukelj,
svetovalka JSSČ

PREPOZNAVNI – POVEZANI – MOČNI, ODPIRAMO VRATA SVOJIH ČEBELARSTEV!

Delavnice terenskih svetovalcev JSSČ

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Kontakt
1. jun.	17.00	Pomen izvajanja rejskega programa in osnovna odbira	Uroš Smolar	OŠ Janka Padežnika Maribor	g. Smolar 041/278 425
5. jun.	18.00	Izvajanje rejskega programa in osnovna odbira	Jakob Madjar	Gostilna Kuhar, Puconci 101, Puconci	g. Bedek 041/652 913
8. jun.	18.00	Pridelava medu in sheme kakovosti	Rajko Anzeljc	Medgeneracijski center Gaber - Loška dolina	g. Žnidaršič 040/737 952
8. jun.	19.00	Pridelava medu in sheme kakovosti	Uroš Smolar	ČD Ruše	g. Smolar 041/278 425
9. jun.	20.00	Pridelava medu in sheme kakovosti	Andrej Jernej	ČD Planina pri Sevnici	g. Stopinšek 041/794 190
14. jun.	18.00	Pomen izvajanja rejskega programa	Rajko Anzeljc	ČD Ilirska Bistrica	ga. Urh 031/423 322
16. jun.	17.00	Izvajanje rejskega programa in osnovna odbira	Dušan Milinković	ČD Sela pri Otovcu 14	g. Milinković 030/604 090
16. jun.	17.00	Izvajanje rejskega programa in osnovna odbira	Franc Podrižnik	Čebelnjak na domačiji Ivan Klenovšek, Lokovica 61, Šoštanj	g. Drev 051/341 748
20. jun.	20.00	Pridelava medu in sheme kakovosti	Franc Podrižnik	Center medgeneracijskega druženja - Medgen borza, Rečica ob Savinji	g. Glušič 070/753 359
30. jun.	19.00	Izvajanje rejskega programa in osnovna odbira	Andrej Jernej	Slivnica pri CELJU, Čebelarški dom na Slivnici, Slivnica 12, Gorica pri Slivnici	g. Mastnak 041/736 197

Urn timer usposabljanj v juniju

Vsa usposabljanja so namenjena vsem slovenskim čebelarjem. **Člani ČZS morajo na usposabljanja obvezno prinesiti izkaznico ČZS!** Iz objektivnih razlogov bo urnik lahko naknadno spremenjen in dopolnjen. Vse spremembe bodo objavljene na naši spletni strani www.czs.si. **Na usposabljanja o apitehničnih ukrepih, smernicah dobrih higi-**

enskih navad (osnovne in obnovitvene) s seboj obvezno prinesite veterinarski dnevnik. VF NVI izvaja znotraj Programa izobraževanja s področja zdravstvenega varstva čebel izobraževanja v naslednjih vsebinskih sklopih: **1. sklop:** Prepoznavanje bolezenskih znakov pri čebeljih družinah; **2. sklop:** Ugotavljanje in zdravljenje najpogostejših bolezn pri čebeljih družinah; **3. sklop:** Ukrepi za zaščito zdravja čebel s področja ob-

vladovanja varoze; **4. sklop:** Poznavanje zdravil za zdravljenje bolezn pri čebeljih družinah, sledljivost nabave in uporabe zdravil, ustrezno shranjevanje zdravil in neškodljivo odstranjevanje neuporabljanih zdravil; **5. sklop:** Pravilna uporaba zdravil za zdravljenje bolezn pri čebeljih družinah, vodenje in hranjenje evidenc; **6. sklop:** Izobraževanje čebelarjev začetnikov s področja zdravstvenega varstva čebel.

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Kontakt
1. jun.	16.00	Apitehnični ukrepi	Vlado Auguštin	Čebelarški center Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, Lukovica	ga. Kovačević 01/729 61 24
1. jun.	19.00	Vzreja matic in ohranjanje kranjske čebele	dr. Peter Kozmus	Večnamenska dvorana, Trebelno	g. Dragan 040/341 586
2. jun.	17.00	Terenski ogledi medovitih rastlin in povzročiteljev gozdnega medenja*	Franc Šivic	Zbirno mesto: parking pred trgovino Spar v Pivki	g. Dolgan 040/757 694
3. jun.	9.00	5. sklop **	Alenka Jurič	Čebelarški dom Hrastnik, Hrastnik	ga. Jurič 041/900 005
5. jun.	16.00	3. sklop **	mag. Vida Lešnik	Gostilna Kuhar – Kosi, Puconci 101, Puconci	ga. Lešnik 041/645 792
7. jun.	16.00	2. sklop **	mag. Vida Lešnik	OŠ Ivan Cankar Ljutomer, Cankarjeva cesta 10, Ljutomer	ga. Lešnik 041/645 792

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Kontakt
7. jun.	19.00	6. sklop- ponovitev **	mag. Ivo Planinc	Krajevna skupnost Solkan, Solkan	ga. Planinc 041/740 805
8. jun.	16.00	Terenski ogledi medovitih rastlin in povzročiteljev gozdnega medenja*	Franc Šivic	Zbirno mesto: Gostilna pri Jožku, Gornji Grad	g. Podrižnik 041/420 821
8. jun.	18.00	Vzreja matic in ohranjanje kranjske čebele	dr. Peter Kozmus	Ljudska univerza Postojna (stara šola), predavalnica št. 5, Ljubljanska cesta 2, Postojna	g. Posega 031/280 247
10. jun.	9.00	5. sklop **	Alenka Jurić	Luče, pri čebelnjaku vzrejališča čebeljih matic, v primeru slabega vremena v gasilskem domu Luče	ga. Jurić 041/900 005
11. jun.	17.00	Vzreja matic in ohranjanje kranjske čebele	dr. Peter Kozmus	Pri Cirilu in Sandri Rupnik, Srednja Kanomlja 66	g. Kolenc 041/468 121
15. jun.	19.00	Vzreja matic in ohranjanje kranjske čebele	dr. Peter Kozmus	Pri Atelšku, Povir 52, Sežana	g. Atelšek 041/649 142
16. jun.	17.00	Vzreja čebeljih matic - delavnica*	Marija Sivec	V Bohinjski Bistrici pri šolskem čebelnjaku	g. Rupnik 031/688 834 (obvezne prijave)
21. jun.	17.00	Vzreja čebeljih matic - delavnica*	Marija Sivec	Pohorska vila, Pivola 8, Hoče	g. Vogrinec 041/818 705 (obvezne prijave)
23. jun.	16.00	Terenski ogledi medovitih rastlin in povzročiteljev gozdnega medenja*	Franc Šivic	Zbirno mesto: Bar Huta, Splavarska ulica, Vuzenica	g. Žvikart 031/375 107

* Usposabljanja iz Programa ukrepov na področju čebelarstva, ** Program izobraževanja s področja zdravstvenega varstva čebel (vsi izvajalci so dr. vet. med.)

Podatki o gibanju tehtnic od 21. 4. 2017 do 20. 5. 2017

Opazovalna postaja	Gibanje tehtnice ± kg	Opis dogajanja
Bela krajina, Metlika	6,6	Akacija
Bistriško Pohorje	2,8	Gozd
Bohor - Lisca	2,5	Gozd
Braslovče	8,4	Gozd
Dolenjske Toplice	-4,9	Ni medilo
Goriška brda	0,9	Akacija
Goriško, Šempeter	2,5	Akacija
Gorjanci, Kostanjevica na Krki	3,6	Akacija
Ilirska Bistrica	-5,7	Ni medilo
Lenart	0,0	Ni medilo
Kanalsko, Tolminsko	-1,1	Ni medilo
Kočevski rog	-0,6	Ni medilo
Koper, Dekani	16,4	Akacija
Kostrivnica, Lahomno	13,6	Gozd
Kozjak - Veliki Boč	4,4	Gozd
Jelovica - Rovtarica	-0,2	Ni medilo
Krim - Iška vas	11,2	Gozd
Krško, Sevnško	8,2	Akacija
Laško, Malič	6,3	Gozd

Opazovalna postaja	Gibanje tehtnice ± kg	Opis dogajanja
Lendava	10,1	Ogrščica, akacija
Ljutomer	21,1	Ogrščica, akacija
Logaška planota, Menišija	-4,4	Ni medilo
Lovrenško Pohorje	4,0	Gozd
Mali Bakovci	16,2	Ogrščica, akacija
Kranjska Gora	-0,8	Ni medilo
Ljubljana	9,9	Gozd
Podčetrtek	3,8	Akacija
Ptuj, Haloze	9,8	Akacija
Slovenska Bistrica, Oplotnica	3,8	Gozd
Gornji Grad	22,1	Gozd
Lukovica	10,4	Gozd
Trojane	3,2	Gozd
Travna gora	0,3	Gozd
Trnovski gozd	-1,3	Ni medilo
Brežice	5,8	Akacija
Zreško Pohorje	8,5	Gozd
Žužemberk	10,6	Gozd

RAZPISI ZA STOJIŠČA

Spletna stran ONS: <https://cebelar.czs.si> ● Telefonski odzivnik: 01/729 61 20

Vse vloge morajo biti v skladu s Pravilnikom o katastru čebelje paše, čebelarskem pašnem redu in programu napovedi medenja.

ČD	Čebelja paša	Naslov za oddajo pisne vloge	Rok za oddajo	Informacije
Kočevje	lipa, smreka, gozd in hoja	Jože Vidmar, Traviška ulica 9, 1330 Kočevje	10. 6. 2017	g. Vidmar, 041/549 052
Rakek	gozd	ČD Rakek, Begunje pri Cerknici 131, 1382 Begunje pri Cerknici	15. 6. 2017	g. Škrli, 031/648 886

Mali oglasi

PRODAM

Cvetni prah, pakiran po 5 kg, zamrznjen, letošnji, tel.: 041/990 360.

Cvetni prah osmukanec, letošnji, svež zamrznjen ali posušen, možna dostava na dom, tel.: 040/845 113.

Cvetni prah, svež, zamrznjen ali suh, različna embalaža, odlične kakovosti in izredno čist, ugodno (Škofja Loka), tel.: 031/753 345.

Akacijev, cvetlični, lipov, gozdni in ajdov med, tel.: 041/784 775.

Akacijev, cvetlični in gozdni med, z analizami, pridelan v največjem čebelarstvu v Sloveniji, ter matični mleček odlične kakovosti, tel. 031/734 905.

Cvetlični, gozdni in lipov med, svež matični mleček, letošnji, ter oprasene matice, vzrejene pod nadzorom KIS-a, tel.: 041/587 573.

Čebelarje družine na 5 in 7 AŽ-satih (Vrhnika), tel.: 041/853 793.

LR1/1, naklade 2/3, z lipovimi satniki ali brez, podnice, pokrove ALU ali pocinkane, tel.: 031/553 293.

Čebelarje družine na 6 ali 7 AŽ-satih, tel.: 041/868 121.

Čebele na 7 AŽ-satih, tel.: 040/302 523.

Nekaj družin na AŽ- ali na LR-satih, z letošnjimi ali lanskimi maticami, s panji ali brez, tel.: 040/838 956.

Več čebeljih družin na AŽ-satih (Dravograd), tel.: 040/412 793.

AŽ-satnike in dva lipova AŽ-panja 10S, tel.: 041/822 366.

AŽ-panje, 5- in 7-satarje ter troetažne, rabljene (Medvode), tel.: 01/361 37 35.

Več rabljenih 10-satnih AŽ-panjev, nekaj skoraj novih, en nakladni panj ter stare letnike Slovenskega čebelarja, tel.: 04/510 62 50.

Nove AŽ 7- in 10-satarje – tudi 3-etažne, možna menjava za čebelarje družine, tel.: 031/501 801 (po 18. uri).

Rabljen nakladne panje, 10S AŽ-mere, po dve ali tri naklade (Dolenjska), tel.: 041/779 236.

Štiri leta stare sadike japonske sofore (Sophora japonica), tel.: 040/794 187.

Prevoznik zabojnik z 10 AŽ 11S, nenaseljen in z zunanjo enoto za tehtnico, staro 5 let, tel.: 040/681 006.

Tovornjak TAM 110 z nadgradnjo in 45 panji, zadnji del predeljen za točenje, lepo ohranjen, redno servisiran, tel.: 051/339 096.

Tovornjak TAM 110 za prevoz 78 AŽ-panjev, tel.: 031/785 214.

Tovornjak TAM 100, letnik 89 z nadgradnjo za 60 panjev, lepo ohranjen in redno servisiran, tel.: 040/367 045.

Montažni čebelnjak (les, železo) za 12 10-satnih AŽ-panjev in 8 rezervnih AŽ-panjev (Jesenice), tel.: 031/815 581.

Čebelnjak za 21 AŽ-panjev ter prazne panje, dobra lokacija, možen najem (Trebneje), tel.: 07/304 50 39.

Plastične osmukalnice za cvetni prah, rabljeni eno sezono, lepo ohranjeni, cena po dogovoru, tel.: 051/855 070.

Ajdo, kranjsko sivo, primerna za sado, ali moko, naravna sušena in prečiščena, tel.: 041/657 533.

Novo digitalno tehtnico, tel.: 041/722 102.

Trisatno točilo za med na električni pogon iz nerjaveče kovine (Kranj), tel.: 031/320 593.

Štirisatno točilo z motorjem, inoks od 0 do 300 vrt./min., popolnoma novo, tel.: 070/757 865 (po 15. uri).

Kovinski sončni talilnik na štiri sate s podstavkom ter pet stirodur AŽ-panjev 3S, pregled od zadaj, tel.: 031/312 955.

Glasiło Slovenski čebelar in vso čebelarsko literaturo do leta 1946, tel.: 051/611 377.

Manjši čebelnjak za dva AŽ 11 + 3 panja, tel.: 051/332 684.

KUPIM

Tri roje (Koroška, Štajerska), tel.: 041/446 418.

Močne čebelarje roje, tel.: 041/841 424.

Močne čebelarje roje, tel.: 041/344 594.

Sedem čebeljih družin v AŽ-panjih 10-satarjih (okolica Ljubljane), tel.: 051/681 099.

Privabimo čebele!

Bogata ponudba semen medovitih rastlin

SEMENARNE Ljubljana

- semena medovitih cvetlic in zelišč,
- sadike medovite okrasne drevnine, enoletnic in trajnic.

www.semenarna.si

KUNSTELJ

Miha Kunstelj s. p., ing. Jože Kunstelj s. p.

Zavrti 41, 1234 Mengeš
tel.: 031/352 797, 01/723 70 27
e-pošta: jm-kunstelj@amis.net
www.mj-kunstelj.com

Čebelarji jopiči, kombinezoni, klobuki, kape, rokavice, pajčolani ...
Čebelarska točila in posode za med, rezervni deli za točila, motorji (80 in 110W), ročni pogoni ...

NOVO! Izdelki za zaščito: čebelarske obleke iz mrežaste tkanine, gumijaste rokavice (kislinoodporne), rokavice iz debelega usnja, klobuk s kovinski mrežo.

FTN d.o.o.
Nad izviri 34
2204 Miklavž na Dravskem polju

www.ftn.si

02/62-96-226

Delovni čas: od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure.

**UGODNE CENE
KOZARCEV
IN
POKROVČKOV**

Sušilniki SUŠA

Za sušenje cvetnega prahu in taljenje kristaliziranega medu, sušiti je mogoče tudi sadje, zelenjavo, zelišča, gobe itd.

Blaž Okorn, s. p.
Sp. Sorica 1a
4228 Železniki
tel.: 04/519 80 30 ali
031/542 517
e-pošta:
blaz.okorn@siol.net
www.susilnicesadja.si

Sušilniki spadajo med subvencionirano
čebelarstvo opremo.

TALILNIKI ZA MED IN TOČILA ATELŠEK

Glavne prednosti točil ATELŠEK:

- Robustna stabilna konstrukcija, izdelana iz nerjavečega jekla,
- Košare, izdelane na način, ki zmanjšuje trganje mladega satja,
- Sifonsko oblikovana iztočna pipa za iztok medu brez voščin,
- Velikost in dimenzije točila lahko prilagodimo vašim potrebam.

CENIK TALILNIKOV:

Premer	Cena z DDV
170 mm	70,00 €
215 mm	75,00 €
300 mm	85,00 €
350 mm	95,00 €

Naročila sprejema in prodaja:

Atelšek d. o. o., Povir 52a, Sežana

e-pošta: jani@atelsek.si, GSM: 031 667 158

MODEL TOČIL:

6-satno AŽ,
6-satno AŽ + LR,
6-satno AŽ + DB,
12-satno AŽ,
36-satno RADIALNO.

TRADICIONALNA IZDELAVA
VSEH VRST AŽ PANJEV
NAJBOLJŠI SLOVENSKI SMREKOV LES
ROGLJIČENI (CINKANI) SPOJI

Popust za člane ČZS

www.krze.si

Idrijska 10, 1360 Vrhnika
041 420 200 01/755-13-17

**MIZARSTVO
K R Ž E**

1930

Čebelarska tehcnica

www.apiscale.eu

- ločen brezžični display
- spremljanje moči družin
- spremljanje donosa medicne
- pravočasno ukrepanje ob rojenju
- pravilno krmljenje
- za vse vrste panjev

samo
95,40 EUR

041/844-482

Matevž Strgar s.p., Primičeva ulica 10a, 1291 Škofljica

IZDELAVA OMETALNIKOV ZA ČEBELE

Klin
Klin d.o.o.
Logatec

Specifikacija

- Material: inox, nerjaveča pločevina
- Metlice: konjska žima
- Pogon: 2 motorja, brez jermenov
- Napajanje: 12VDC

Mobilni telefon | E-mail
040-346-436 | cebelarskaoprema@gmail.com

GJ PANJ

- za prehod iz AŽ v NAKLADNO čebelarjenje ("prednosti enakega satnika"),
- primeren za ZAČETNIKE (kompatibilen z LR in DB nakladami, enostavno rokovanje, hranjenje in zdravljenje čebel),
- KVALITETNA IZDELAVA (rogljičeni spoji, kvaliteten smrekov les),
- MOŽNOST DOSTAVE.

040 464 873

www.mojcebelnjak.si

Mizarstvo Strgar d.o.o., Primičeva ulica 10 a, 1291 Škofljica

Panji izdelujemo po načrtih in s sodelovanjem z univ. dipl. inž. Ivanom Jurkovičem.

DOLINŠEK MARJAN S.P., IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME, MD OPREMA

Gladež 27
1411 Izlake
mobi: 041 985 313
tel.: 05 973 05 36 po 15 uri
e-mail: dolinsek.marjan@gmail.com

Osmukalniki, kateri
ne plesnijo.

Pri nas izdelujemo dve velikosti ometalnikov
in sončne topilnike iz nerjavne pločevine po
ugodnih cenah.

ČEBELARSTVO IN VZREJA MATIC ANTON KUMER

Krnica 52, 3334 Luče

Tel.: 031/793 032

e-pošta: kumer.tone@gmail.com

Sprejemamo naročila za rodovniške
matice kranjske čebele – sivke – iz
odbranih matičarjev pod nadzorom
KIS-a. Matice so oprasene na plemenitni
postaji Lučka Bela.

Matice bodo na voljo v juliju 2017.

Dr. Gosar

Eko koncentrat

Ameriški slamniki, rdeča
pesa... Koncentrati
za mešanje z medom
z odlično prodajno
zgodbo.

Polnjenje medu

Polnjenje medu v priroč-
no embalažo (pomoč pri
deklaraciji in dizajnu).

Inhalacija iz panja

Različni inhalacijski seti
s katerimi lahko izvajate
inhalacijo aerosola iz
panja.

info@dr-gosar.si; www.dr-gosar.si; 041674724

www.cebelar.net

PANJ AŽ, 7 satni

MATERIAL: STIRODUR

Panj dobite v paketu z navodili
za sestavljanje

NOVO

Cena: 22 eur/kos

Satniki AŽ

iz lipovega lesa, že sestavljeni
s folci ter vrtani (6 lukenj).

Cena: 0.65 eur/kos

Medom d.o.o., Dolnja Bitnja 19 a, 6255 Prem

Izdelava prevoznih čebelnjakov AŽ- in nakladnih

Anton Ciglič s.p.
www.cebelnjaki.si
info@cebelnjaki.si
Telefon: 031 681 589

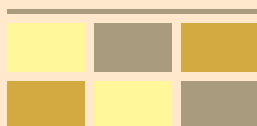

Čebelarski center Gorenjske v Lescah, Rožna dolina 50a, vam omogoča:

- izdelavo satnic iz vašega voska,

- odkup voska,

- nakup AŽ- in LR-satnic.

Vse informacije dobite na: www.cricg.si ali 031/628 499.

Vzreja matic JOŽE HERBAJ

Nedeljica 29, 9224 TURNIŠČE
Tel.: 02/572 14 70 in GSM: 041/214 980
Sprejemamo naročila za označene matice kranjske sivke iz odbranih matičarjev, vzrejenih pod nadzorom KIS.
MATICE LAHKO PREVZAMETE OSEBNO, POŠILJAMO PA JIH TUDI PO POŠTI!

Vzreja matic
BUKOVŠEK
– od leta 1934 –

Ponujamo vam označene matice kranjske sivke iz odbranih matičarjev ter zrele matičnike. Matice pošiljamo večkrat na teden. Golo Brdo 19, 1215 Medvode.

Tel.: 01/361 24 28

VZREJA MATIC

Nudimo vam označene matice kranjske sivke in zrele matičnike odbranih matičarjev, vzrejene pod nadzorom KIS. Matice lahko dobite od 10. maja do pozne jeseni. Prevzamete jih lahko osebno ali vam jih pošljemo po pošti.

ČEBELARSTVO KOLAR

Peter Kolar, Doklece 3, 2323 Prujska Gora
☎ 041 587 573

Nudimo vam tudi različne vrste medu in matični mleček.

VZREJA ČEBELJIH MATIC

Čebelarstvo
Vidovič

Jože Vidovič
Apače 300
2324 Lovrenc na Dr. polju

Na podlagi 20-letnih izkušenj vzrejamo kvalitetne matice pod nadzorom KIS. Matice pošiljamo po pošti ali jih osebno prevzamete.

041 579 827

www.cebelaarstvo-vidovic.si

Vzrejamo kakovostne matice kranjske sivke pod nadzorom KIS-a. Matice lahko prevzamete osebno ali pa vam jih pošljemo po pošti.

Pri nakupu več kot pet matic ni poštnine
Pri nakupu več kot 10 matic vam priznamo 10 % popust.

KAPUN
ČEBELARSTVO

Vaneča 70a, 9201 Puconci
Tel.: 031 703 603, 031 727 837
e-pošta: info@kapun.net
www.kapun.net

Čebelarstvo in vzreja matic Jožica in Jožef Tratnjek

Žižki 93, 9232 Črenšovci

Pri nas dobite kakovostne in označene matice kranjske sivke iz odbranih matičarjev. Vzreja poteka pod nadzorom Kmetijskega inštituta Slovenije. Matice lahko prevzamete osebno ali pa vam jih pošljemo po pošti, tudi v tujino.

Tel.: 041/886 652, 031/574 775,
e-pošta: joze.tratnjek@siol.net

VZREJNI CENTER RODICA

Grant 1e, 5242 Grahovo ob Bači

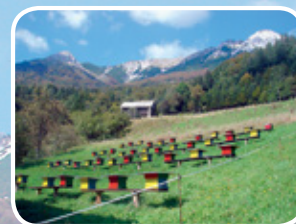
Ponujamo vam označene matice čiste kranjske sivke.

S KAKOVOSTJO DO USPEHA!

Naročila:
tel.: 031/254 995
e-pošta: info.carnica@gmail.com

Prevzem: osebno ali po pošti

KOLIČINSKI POPUST

Vzreja matic DARKO GRM

Hude Ravne 1, Dole pri Litiji
Tel.: (01) 897 21 45 – GSM: 041/900 606
e-naslov: darko.grm1@siol.net

• Sprejemamo naročila za označene matice čiste kranjske sivke iz odbranih matičarjev pod nadzorom KIS.

VZREJA ČEBELJIH MATIC Henrik Zaletelj

Vzrejamo matice, čiste kranjske sivke pod nadzorom KIS. Matice lahko prevzamete osebno ali pa vam jih pošljemo po pošti. Sprejemamo tudi naročila za matičnike.

Fužina 59, 1303 Zagradec, TEL.: 01/788 60 86

GSM: 041/775 333 in 031/775 333

E-POŠTA: zaletelj.henrik@gmail.com

- Registrirano vzrejalšče čebeljih matic pri MKGP-ju vam nudi oprasene in neoprasene čebelje matice. Ponujamo tudi zrele matičnike znane starosti.
- Vzreja poteka po preizkušeni vzrejni metodi ter z lastno odbiro v selekcijskem čebelnjaku s sodelovanjem KIS-a (DPO) in ČZS (PRO).
- Matice lahko prevzamete osebno, pošiljamo jih po Sloveniji in v tujino.

Čebelarstvo Cvet

Mitja Nakrst, Žeje 30, 1233 Dob pri Domžalah
T: 031 291 603
www.cebelaarstvovceti.si
info@cebelaarstvovceti.si

Zapustili so nas

ANTON STARIČ
1928–2016

Septembra 2016 smo se na trebevskem pokopališču poslovili od Antona Stariča iz Ornuške vasi. Rojen je bil leta 1928. Vse življenje je preživel na domačem Uhanovem gruntu v Udni vasi. Čebele so bile njegove življenjske sopotnice, saj je čebelaril že njegov oče. Leta 1947 je čebele prevzel od očeta. V najplodnejših letih je gospodaril z več kot 40 čebeljimi družinami. Leta 1980 se je prvič srečal z varozo, vendar mu ni odvzela ljubezni do čebel. Od samega začetka je bil član ČD Trebelno - Mokronog. Svoje bogate izkušnje je rad delil z drugimi člani. Prejel je odličje A. J. III. stopnje. Z ljubeznijo do čebel pa je okužil tudi svoje naslednike, saj je sin Marjan že več let uspešen čebelar.

ČD Trebelno - Mokronog

VLADO KRAŠOVEC
1936–2016

Lani smo se poslovili od zadnjega ustanovitelja ČD Bloke Nova vas leta 1977 g. Vlada Krašovca. Pred osemdesetimi leti se je rodil v trdni notranjski družini in mlada leta preživel v Velikih Laščah. Na Bloke se je družina vrnila leta 1968. Prva stvar, ki jo je postavil poleg obnovljene hiše, je bil seveda čebelnjak. Srečno življenje mu je teklo v ubranem družinskem krogu in med njegovimi čebelami. Vlada smo poznali kot imenitnega čebelarja. Za dobro in sodobno čebelarjenje s pridihom dobrih starih navad je bil pripravljen storiti vse. Pomoč mlajšim, manj izkušenim, članom je bil pripravljen nuditi kadar koli. Za svoje delo je dobil zlati znak

ČZS, na kar je bil zelo ponosen. Hvaležni smo se od njega poslovili člani ČD Bloke Nova vas.

Mag. Dušan Kaplan

RUDI MARTINJAK
1937–2016

Avgusta 2016 smo se poslovili od svojega dolgoletnega člana Rudija Martinjaka.

Čebelariti je začel leta 1965. Vrsto let je bil član Upravnega odbora ČD Cerklje. Z veseljem je sodeloval pri različnih dejavnostih društva, tudi pri postavitvi društvenega čebelnjaka. Za prizadevnost na področju čebelarstva je prejel odličja A. J. III., II. in I. stopnje, leta 2012 pa mu je ČD Cerklje podelilo tudi zahvalno plaketo za dolgoletno delo v društvu. Kot vestnega in prizadevnega čebelarja ga bomo ohranili v lepem spominu.

ČD Cerklje na Gorenjskem

VZREJA MATIC ČEBELARSTVO DREMELJ

Janez Dremelj, Dragovšek 13, 1275 Šmartno pri Litiji
GSM: 041/836 050, 041/779 119, Tel.: 05/971 06 23
e-pošta: vzreja.dremelj@gmail.com

Sprejemam naročila za matice čiste kranjske sivke in zrele matičnike. Matice so označene, lahko jih prevzamete osebno ali pa vam jih pošljemo po pošti. Ob večjem naročilu matic je poštnina brez plačna.

Čebelarstvo PISLAK BALI

Apače 303, 2324 Lovrenc na Dravskem polju

Največje slovensko vzrejališče matic z več kot 50-letnimi izkušnjami vam tudi letos ponuja oprasene in neoprasene matice z vrhunskimi proizvodnimi lastnostmi. Zaradi velikega zanimanja vas prosimo, da matice pravočasno rezervirate. Prevzeti jih je mogoče osebno, lahko pa vam jih pošljemo tudi po pošti. Čebelarjem z veljavno člansko izkaznico ČZS priznamo 4 % popust ob nakupu opreme in pribora, matic in čebeljih pridelkov v vrednosti več kot 50 EUR.

031/734 905 • info@cebelarstvo-pislak.si • www.cebelarstvo-pislak.si

VZREJALIŠČE ČEBELJIH MATIC GABER

Pri nas lahko kupljene označene čebelje matice prevzamete osebno ali pa vam jih pošljemo po pošti.

Novačanova ulica 3, 3202 Ljubecna,
Tel.: 03/546 14 47, GSM: 031/705 961

Vzrejališče je odobril KIS.

Varroa Destruktor Me2900

Znebite se zajedavske pršice Varroje z novo revolucionarno metodo! Varroa Destruktor Me2900 je naprava, ki z oddajanjem zvočne resonance povzroči razkroj pršice Varroje. Končno boste lahko zaščitili svojo čebeljo družino pred tem nevarnim zajedavcem brez uporabe kemikalij!

Polnjenje medu v vrečke

Za vas napolnimo med v priročno pakiranje, v 8 gramске vrečke. Naj bo vaš med, v praktični embalaži, prisoten povsod, tako v gostinskih lokalih, kot v vsakem pohodniškem nahrbtniku.

Inhalacija iz panja

Z inhalacijskimi seti API-AEROSOL I, API-AEROSOL II in API-AEROSOL Plus lahko izvajate inhalacijsko aerosolno apiterapijo iz panja. Izbirate lahko med seti z naravnim vlekcom in seti s prislilnim vlekcom.

Medikoel d.o.o., Jalnova cesta 2, 4240 Radovljica ♦ T: 045 378 510 ♦ M: 041 618 775 ♦ www.medikoel.com ♦ info@medikoel.com ♦ www.s-mediko.com

FRANC REPAR
1928–2016

Lani poleti smo se poslovili od svojega dolgoletnega člana Franca Reparja - Frančka. Čebelariti je začel leta 1964 in čebelaril na več lokacijah z več kot sto AŽ-panji. Tudi prevažal je svoje čebele na razne gozdne lokacije po Sloveniji. Svoje bogate in dolgoletne čebelarke izkušnje je v obliki nasvetov ali pomoči rad delil z drugimi čebelarji. Nemalokrat je gostil razna čebelarska društva v svojem hramu v Podvrhu. Za svoje delo na področju čebelarstva je prejel odličja A. J. III., II. in I. stopnje. Vseskozi je bil redni član ČD Sevnica. Bil je gozdar in velik ljubitelj narave. Vsi, ki smo ga pozna-

li, ga bomo ohranili v lepem spominu. ČD Sevnica

RAFKO ERŽEN
1929–2016

Tako kot so se lani borile čelbelice za obstoj, tako so tudi naši starosti v čebelarskem društvu Železniki pošle telesne moči in žal se je moral posloviti od svojcev in nas čebelarskih prijateljev. Rafko je bil naš dolgoletni predsednik ter odbornik in je kot predstavnik starejše generacije dokazoval, kaj pomeni narava, kaj naravi in človeštvu pomenijo čebele s svojo naravno danostjo. Za vse svoje delo v čebelarskem društvu Železniki je prejel lepa priznanja. S svojo umirjenostjo in blagostjo ter nasveti pa je

dajal ton naši organizaciji. Spominjali se ga bomo po velikem smislu za naravo. Rafko, hvala ti za vse!

ČD Železniki

JOŽA ZUPAN
1940–2016

Oktobra smo se poslovili od svoje članice Jože. Z možem Petrom sta čebelarila v Ržišah nad Zagorjem, Petrovem rojstnem kraju. Tam sta si s trudom v strmini postavila hišo in čebeljak, sicer pa sta od leta 1974 delala in živela v Ljubljani, kjer sta si ustvarila družino. Vsak prosti trenutek sta izkoristila, da sta bila pri čebelah. Joža je bila prijazna in delovna. Rada je prihajala na izobraževanja in ekskurzije. Vedno nasmeja-

na je razdajala svoje čebelarke izkušnje. Zagorski čebelarji jo bomo ohranili v lepem spominu.

ČD Zagorje ob Savi

STANKO ŽUNEC
1935–2016

Septembra nas je nenadoma zapustil naš član Stanko Žunec. Bil je dolgoletni član našega društva. Povprečno je čebelaril z desetimi panji, zaradi bolezni pa je imel samo še dve čebelji družini, saj mu je bilo delo s čebelami v velik napor. Rad se je družil s čebelarji in z njimi izmenjeval svoje izkušnje. Pokojni Stanko Žunec nam bo ostal v trajnem spominu, saj je z njegovim odhodom nastala velika praznina.

ČD Pesnica pri Mariboru

Vse za čebelarje. Tudi v spletni trgovini:

www.cebelarski-center.eu

ČEBELARSKI CENTER LENART

☎ 05 917 89 27, 041 474 897

✉ info@cebelarski-center.eu

LASTNA PROIZVODNJA – VISOKA KAKOVOST

Izdelujemo panje iz tehnično sušenega smrekovega lesa.

Wachsverarbeitung | Imkereiarartikel
Deutsch Haseldorf 75 | 8493 Klösch, Avstrija
Telefon & faks: +43 (0) 3475 / 2270
info@wachs-hoedl.at | www.wachs-hoedl.at

Delovni čas:
Ponedeljek–petek 8.00–12.00, 13.00–18.00
Sobota 8.00–12.00

Jezik za sporazumevanje: nemščina.
Naše satnice lahko kupite tudi v podjetju
Logar trade, d. o. o., iz Šenčurja in
Jana posredovanje, zastopanje, Maribor.

Kako nas najdete:

Imejte svoj vosek pod nadzorom!

Satnice iz lastnega voska so speš aktualne.

- Imate možnost prisostvovati predelavi svojega voska! Obvezna je predhodna telefonska najava!
- Najmanjša količina obdelave je 20 kg surovega voska ali 50 kg starih satov.
- Garantiramo razkuževanje s paro.
- Zelo ugodno razmerje med količino in kakovostjo.
- Po želji izdelujemo satnice vseh debelin in velikosti.
- Predelava voska poteka vse leto.
- Velika izbira pripomočkov za čebelarjenje.

NOVO!

BH
Belokranjski
HRAM

NOVO!

Odprtje nove trgovine v Domžalah

Ulica Nikola Tesla 19, Domžale

GSM: 040 269 870

Nova trgovina je odprta od 01.03.2017 dalje.

Delovni čas nove trgovine: pon: 9-16, tor: 9-16, sre: 9-17, čet: 9-16, pet: 9-16, sob: 8-12

Lepo vabljeni!

Čebelarstvo opremo si lahko ogledate na naši spletni strani: **www.belokranjski-hram.si**

Belokranjski hram d.o.o., Ulica Staneta Rozmana 16, 8340 Črnomelj, M: +386 40 745 750, +386 40 748 588, +386 31 695 485

Delovni čas trgovina Črnomelj: pon-pet 09:00-13:00 in 16:00-19:00, sob 08:00-12:00

www.belokranjski-hram.si, facebook-belokranjski hram, E: info.belokranjski-hram@t-2.si

ČEBELARSTVO RIHAR - KOCJAN

Robert Kocjan s. p.

Gabrje 42, 1356 Dobrova

Tel.: 01 36 41 106, faks: 01 36 41 307

GSM: 031 351 964

e-pošta: robineli@siol.net

WWW.RIHAR-KOCJAN.SI

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME TRGOVINA - ČEBELARSTVO

NOVO !!!
IZDELUJEMO SATNICE NA
NAJSODOBNEJŠEM STROJU.
PO DOGOVORU MOŽNA
IZDELAVA SATNIC IZ
LASTNEGA VOSKA.
OGLEDJTE SI IZDELAVO
NA NAŠI SPLETNI STRANI.

DVO IN TRI SATNI
PANJČKI

IZOLACIJSKE KASETE
AŽ, LR

MATIČNA REŠETKA

ČEBELJE POGAČE

SATNIKI

VSE ZA OBNOVO PANJEV

Delovni čas: od pon. do čet.: 9.00-12.00 in 15.00-17.00, pet.: 9.00-15.00

ZMERNE CENE - TRADICIJA - KAKOVOST - IZKUŠNJE, PRIDOBLENE V LASTNEM ČEBELARSTVU

Naročeno blago vam lahko odpošljemo s paketno pošto.

ČEBELARJEM Z VELJAVNO ČLANSKO IZKAZNICO PRIZNAMO
4-% POPUST PRI
GOTOVINSKEM NAKUPU NAD 100 EUR V NAŠI PRODAJALNI.

EVROPSKO PRIZNANJE KAKOVOSTI

VČLANITE SE V
KLUB NAJBOLJŠIH!

Vključite se v evropske sheme kakovosti in dokažite kupcem, da delate dobro, da je vaš med višje kakovosti in z znanim poreklom. Pokličite na 01/729 61 29 Natašo Lilek ali pišite na natasa.lilek@czs.si.

Vsebinska tveganja promocijskega oglasa predstavljajo le stališča avtorja in ne predstavljajo nobene odgovornosti za uporabo informacij, ki jih vsebuje to gradivo.